Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 85 (9831). ● 1990 йил 4 май ● жума ● Баҳоси 3 тийин.

ҲОЗИР ҲАМ САФИМИЗДА

Совет халқи ота ва боболаримиз, акаларимиз ва опаларимизнинг мисли кўрилмаган мардлик байрами — Ғалаба кунини кутиб олишга тайёрланмоқда. Республикамизда фронт ва фронт ортининг кўпгина қаҳрамонлари истиқомат қилишади.

3 май куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашув бўлди.

Учрашувда Ўзбекистон ССР Президенти, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. А. Каримов нутқ сўзлади.

У соч-соқоллари қордек оппоқ кишиларни ўтган биринчи Май билан, Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг яқинлашиб келаётган 45 йиллиги билан самимий табриклади.

Миллион-миллион ватанпарварларнинг ғалабага қўшган ҳиссаси салмоқли. Ўз куч-ғайратларини бирлаштирган совет кишилари ёвуз душманга қаршилик кўрсата олдилар. Ветеранлар ҳозир ҳам сафимизда. Улар қайта қуришда, ёшларни байналмилалчилик ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашда фаол қатнашмоқдалар. Ватанимиз мамлакатимизни ҳимоя қилишга, унинг қудратини мустаҳкамлашга шахсан ҳисса қўшган кишиларни эслайди ва қадрлайди.

Мамлакатимиз ҳозир мураккаб даврни бошидан кечирмоқда. Партия бошлаб берган инқилобий ўзгартишлар омманинг ижодий фаоллигини ривожлантириш учун кенг имкониятлар очмоқда.

«Жумҳуриятимизда қишлоқ аҳлини ер билан таъминлаш, якка тартибда уй-жой қурилишини ривожлантириш, ижтимоий ва бошқа масалаларни ҳал этиш юзасидан катта тадбирлар амалга оширилди. Бироқ ижобий ўзгаришлар билан бир қаторда ҳали анчагина муаммолар сақланиб қолмоқда. Минглаб ёшлар, айниқса аҳоли зич яшайдиган районларда ўзлари учун қизиқарли иш билан таъминланмаганлар.

Бундай оғир вазиятда мавжуд қийинчиликлардан фойдаланиб қолишга, адоват келтириб чиқаришга, турли миллат вакиллари ўртасида нифоқ уруғини сочишга уринаётган одамлар пайдо бўлмоқда. Учрашувда ҳозир миллатлараро муносабатлар муаммоларини фаолроқ ҳал этиш, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш, ҳар қандай ақидапарастларга муносиб зарба бериш зарурлиги таъкидланди. Мавжуд муаммоларни ҳал этиш учун умумий куч-ғайрат, барча соғлом кучларни жипслаштириш зарур. Бунда ветеранлар кўп ишларни қилишлари мумкин. Улар ўзларининг аниқ партиявий позицияларини, ҳаётий тажрибаларини ёш авлодга ўргатишлари керак.

Ўзбекистон ССР ҳокимият органлари, дейилди учрашувда, миллатидан қатъи назар республика меҳнаткашлари турмушини яхшилаш учун бундан кейин ҳам қўлларидан келган барча ишларни қиладилар. Уруш ва меҳнат ветеранлари алоҳида эътибор ва ҳурмат билан қуршаб олинади. Партия органлари, ҳукумат улар билан, барча меҳнаткашлар билан Ўзбекистонни ривожлантиришнинг энг муҳим масалалари юзасидан маслаҳатлашиб иш юритади.

Учрашувда Қизил Байроқ орденли Туркистон Ҳарбий округининг қўмондони генерал полковник И. В. Фуженко, Уруш ва меҳнат ветеранлари Ўзбекистон жумҳурият кенгашининг раиси Р. Ғ. Ғуломов сўзга чиқдилар.

Ўзбекистоннинг турли вилоятларидан сўзга чиққан ветеранлар ўз шаънларига айтилган самимий сўзлар учун қизғин миннатдорчилик билдиришди. Улар ҳар доим партия билан бўлишга, қайта қуриш иши учун кучларини аямасликка ваъда бердилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари А. С. Ефимов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Ж. Ҳамидов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Ш. Р. Мирсаидов қатнашдилар.

СУРАТДА: Учрашув пайти.

А. Горокрик сурати.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССРнинг 1990 йил биринчи кварталида ижтимоий иқтисодий ривожланиши

Ўзбекистон ССР Давлат статистика комитети хабар қилади: 1990 йилнинг биринчи кварталида СССР халқ депутатларининг иккинчи Съезди қарорларига мувофиқ республика иқтисодиётини соғломлаштириш ва унинг ижтимоий йўналишини кучайтириш юзасидан чора-тадбирлар ўтказилди.

Ишлаб чиқариш воситаларига нисбатан истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришнинг илдамроқ ўсишига эришилди. Ноозиқ-овқат халқ истеъмоли молларини ишлаб чиқариш илдам суръатлар билан ривожланди.

Хўжалик юритишнинг янги шакллари ва бошқарув ташкилий структуралари қарор топмоқда. 1990 йил биринчи кварталида 23 та саноат корхонаси, 148 та қурилиш ташкилоти, 632 та чакана савдо корхонаси, 619 та умумий овқатланиш корхонаси ва бошқа бир қанча корхоналар ижара пудратига ўтиб ишлади. Кооперативлар ва қўшма корхоналар сони кўпайди.

Бироқ умуман халқ хўжалигини ривожлантиришда барқарорлик ва мутаносибликка эришилгани йўқ. Мудофаа тармоғи корхоналарини халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга мослаштириш суст амалга оширилмоқда. Маҳсулот етказиб бериш интизоми яхшиланмаяпти, истеъмолчиларга етказиб берилмаган маҳсулот ҳажми кўпайди, иш ҳақининг меҳнат унумдорлигига нисбатан илдам ўсиши сақланиб қолмоқда.

Пул муомаласи жиддийлашди, муомаладаги умумий пул миқдори ҳамон товар билан таъминлашдан ўртиб кетмоқда. Бу эса истеъмол бозоридаги аҳволни мутаносиблаштириш имконини бермаяпти.

1990 йил биринчи кварталида республика халқ хўжалигида 6,8 миллион киши, шу жумладан давлат секторида 5,1 миллион киши ишлади. Колхозчилар — 0,8 миллион кишини ташкил этди, кооперативларда (ўриндошларни ҳисобга олмаганда) ва якка тартибдаги меҳнат фаолиятида 0,2 миллион, шахсий ёрдамчи хўжаликда 0,7 миллион киши банд бўлди. Деҳқон хўжаликларида 0,7 минг киши, қўшма корхоналарда — 2,2 минг киши ишлади.

Давлат корхоналарида, муассасалар ва ташкилотларда кадрлар қўнимсизлиги ортди. Бу ходимларнинг бўшаётганлиги, давлат секторидан кооперативларга ўтаётганлиги, аҳолининг кўчиши билан боғланган.

Биринчи кварталда солиқ оборотидан бюджетга 967,6 миллион сўм миқдорида пул тушди. Бу ўтган йилнинг шу давридаги даражасидан 90,6 миллион сўм ёки 10,3 фоиз кўпдир. Давлат корхоналари ва ташкилотларининг фойдаси (даромади)дан бюджетга тушумлар кўпаймоқда. Биринчи кварталда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 101.5 миллион сўм кўп шундай пул ўтказилди. Квартал плани 125,6 фоиз бажарилди.

Корхоналар ва ташкилотлар 1990 йилнинг биринчи кварталида 19,3 миллион сўм ёки ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1,9 фоиз кўп фойда олдилар. Фойда олиш плани 109,8 фоиз бажарилди. Корхоналар ва ташкилотлар қабул қилаётган планлар тиғиз эмас. Масалан, январь — март ойи учун қабул қилинган план ўтган йилнинг амалдаги даражасидан 7,2 фоиз камдир.

Республика халқ хўжалигига кредит ажратмалар 1990 йилнинг 1 апрелида 13,2 миллиард сўмни ташкил этди, шундан 1,6 миллиард сўми (12 фоизи)нинг муддати ўтказиб юборилди.

Халқ хўжалигидаги ишчи ва хизматчиларнинг пул билан тўланадиган ўртача ойлик иш ҳақи 1989 йилнинг биринчи кварталидаги 179 сўм ўрнига 1990 йилнинг биринчи кварталида 190 сўмни ташкил этди, колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлаш — 96 сўмдан 101 сўмга етди. Иш ҳақининг ўсиши кўп жиҳатдан уни давлат бюджети ҳисобига ошириш юзасидан ўтказилаётган тадбирлар билан, йил якунлари бўйича ва кўп йил ишлаганлиги учун тўловлар кўпаяётганлиги, янги ставка ва окладларга ўтказиш давом этаётганлиги билан боғлангандир. 1990 йил 1 январидан бошлаб маданият ходимларининг иш ҳақи, 1 мартдан эса Давлат арбитражи идоралари ходимларининг иш ҳақи оширилди.

Саноатда, қурилишда, лойиҳа, конструкторлик ва илмий-тадқиқот ташкилотларида иш ҳақининг ўсиши бироз пасайди. Меҳнат ҳақи фонди ўсишини солиқ билан йўлга солиш жорий этилганлиги, лойиҳа, конструкторлик ва илмий-тадқиқот ташкилотларида иш ҳақи асоссиз ўсишини камайтириш юзасидан қарорлар қабул қилинганлиги меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг ўсиш суръатларининг камайишига таъсир ўтказди.

Аҳоли ижтимоий истеъмол фондларидан 2142,7 миллион сўмлик тўлов ва имтиёзлар олди. Бу ўтган йилнинг биринчи кварталидагига қараганда 2,4 фоиз кўпдир.

1990 йил 1 январидан бошлаб болаликдан ногирон бўлган кишиларга ойлик нафақа тўлаш 70 сўмгача кўпайтирилди. Шу йил бошидан бошлаб ишчи ва мастер бўлиб меҳнат қилишни давом эттираётган пенсионерларга, шунингдек ишлаётган ногиронларга (иш ҳақи миқёсидан қатъи назар) тўла-тўкис миқдорда пенсия тўлаш тартиби белгиланди.

Аҳолининг пул даромадлари 6,3 миллиард сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг биринчи кварталига нисбатан 17,5 фоиз кўпайди. Пул даромадларининг ўсиш суръатлари аҳолининг моллар сотиб олиш ва хизматларга ҳақ тўлаш харажатларининг ўсиш суръатларидан илдамлаб кетди.

Аҳолининг СССР омонат банки муассасаларига қўйган омонатлари биринчи кварталда 398,7 миллион сўм кўпайиб, 7557,1 миллион сўмни ташкил этди. Бундан ташқари СССР омонат банкининг 41,8 миллион сўмлик миқдорида сертификатлари сотилди.

3,4 миллиард сўмлик халқ истеъмол моллари (мева-сабзавот маҳсулоти ва тухум маҳсулотлари бозор фонди ҳам шу ҳисобга киради) ишлаб чиқарилди. Бу ўтган йилнинг биринчи кварталидагига қараганда 217,8 миллион сўм кўпдир.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик давлат кооператив комитетининг бир қанча корхоналари хом ашё етишмаслиги сабабли 1989 йил биринчи кварталига нисбатан озиқ-овқат маҳсулотлари чиқаришни камайтирди. Самарқанд ва Тошкент гўшт комбинатларида гўшт ва колбаса маҳсулотлари, Қарши ва Самарқанд сут комбинатларида қаймоғи олинмаган сут ва мол ёғи чиқариш камайди. Ҳар икки корхонадан бирида ўсимлик мойи ишлаб чиқариш камайди.

Чакана товар обороти ҳажми 492,1 миллион сўм кўпайди ёки амалдаги нархларда 12,7 фоиз ортиб, 4,4 миллиард сўмни ташкил этди. Чакана товар обороти умумий ҳажми плани 105,7 фоиз бажарилди. Товар обороти ўсишининг учдан бир қисмига алкоголли ичимликларни сотиш ҳисобига ва моллар сотиб олиш ўрта группа чакана нархларини ошириш ҳисобига эришилди.

Озиқ-овқат маҳсулотларини савдога чиқариш 4 фоиз кўпайди. Аҳолини эртанги сабзавот билан таъминлаш ҳамон жиддий муаммо бўлиб қолмоқда. Бу биринчи кварталда уларни харид қилиш анча қисқарганлиги билан боғланган. Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан барқарор таъминланмаганлиги колхоз бозорида нархларнинг янада ўсишига сабаб бўлди.

(Давоми 3-бетда).

ИШЧИ—ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР:

ЧИГИТ УНИБ ЧИҚДИ

БЎКА. (Штатсиз мухбиримиз О. Мадалихоновдан уноли орқали олинди). Мичурин номли колхоз пахтакорлари бу йил 1150 гектар майдонда пахта етиштирадилар.

Улар мавсумга барча техника воситаларини барвақт тахт қилиб қўйган эдилар. Шунинг учун ҳам чигит экиш эрта бошланганди. Бўлиб ўтган кучли ёмғирлардан сўнг улар чигит экилган майдонларда турли техникалардан фойдаланиб, қатқалоқни юмшатишга алоҳида эътибор бердилар. Бу яхши натижа берди. Ҳозир дастлабки экилган майдонларда чигит бир текис униб чиқиб, яшил майсалар кўзга ташланиб қолди.

●

ЁНҒОҚ, ЖИЙДА МЎЛ БЎЛАДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ ноҳиясининг «Коммунист» жамоа хўжалигида боғлар учун ажратиладиган ерлар кўпайиб бораяпти. Хўжаликда 107 гектар жойга мевали дарахтлар экилган, шундан 58 гектари ҳосил бериб келаётган эди. Бу йилдан бошлаб боғларнинг қолган қисми ҳам мевага киради. Лекин булар кўзда тутилган ишларнинг бошланиши холос. Келажакда «Коммунист»нинг ҳудудидаги боғлар яна кўпаяди. Жамоа ҳозир 1,5 гектар ерда турли мевали дарахт кўчатларини кўкартириб, минг туп олма, минг туп шафтоли ниҳолларини ўстираяпти.

Шунингдек, охирги йиллар мевазорларимизда жийда, ёнғоқ, шотут, чилонжийда каби дарахтларни кам кўрадиган бўлиб қолдик. Хўжаликда мана шу ҳам инобатга олинди ва унинг ерларидан оқиб ўтадиган Оқ-епа, Ивиш ариқларининг қирғоғига юқорида айтиб ўтган дарахт кўчатларини ўтқазиш белгиланди.

Сайдали МИРЗААЛИЕВ.

ТУМОРДЕК ЕР

ОНАМЛАР касалхонадан келдилар. Ранглари синиққан қаддилари бироз букилибди, қарашларидан танларида дармон йўқлиги, ҳолсиз эканликлари билиниб турибди. Кўп ўтмай сут-қаймоқли, ёнида чиройли бузоқчаси бор сигиримизни қўшнимизга сотиб юбордик. Уй ишлари акамнинг бўйнида, онамлар бўлса ёстиқдан бош кўтара олмайдилар, озгина ишласалар яна мадорлари қуриб, ёстиққа ёнбошлаб қоладилар.

Ростини айтсам, ирим-сирим деган нарсаларга унча ишонмасам ҳам, онамнинг кўп ётиб қолганларига шу нарса сабабчидай туюларди: кунлардан бирида акамлар онамларга ёстиқларини олиб бера туриб қўлларига бир нарса ботганини сезибди. Мен мактабдан келсам ўша ёстиқни йиртиб ичидан нимадир қидираётган эканлар. Хоҳ ишонинг, хоҳ ишонманг ёстиқ ичидан уч бурчак кўк духобали тумор чиқди. Ҳамма жим. Худди барига шу тумор сабабчидек...

Туморнинг ичини очганимизда ундан, хойнахой арабча бўлса керак, тушуниб бўлмас ёзувли бир парча қоғоз чиқди. Аввалига бувимларга ўқитмоқчи бўлдик, лекин онамлар кўнмадилар. Бундай нарсаларни ўз иримича сувга оқизиб юбордилар.

Кунлар кетидан кунлар, ойлар кетидан ойлар ўта бошлади. Онам тобора холсизланиб борардилар. Дадамлар онамларни ҳали дўхтирга, ҳали табибга ёки нафаси ўткир отинга олиб бордилар. Уйимизда йиғин ва худойиларнинг кети узилмай қолди.

Баҳор кунларининг бирида ҳовлига колхоз идорасидан бир неча киши қурт боқиш масаласида келди. Онамлар қўшнимиз бригада бошлиғи Жалил акани кўриб: «Касалмандлигимни кўра-била туриб шунча одамни бошимга бошлаб келибди», деб хафа бўлди.

— Колхозда ишлашмаса, қурт боқишмаса, бу нима деган гап? Унда жойни бўшатиб қўйишсин, ана қурт боқаман, участка бер деганларнинг саноғи йўқ, — деди келганлардан бири.

— Бу йил Жалил ака ер берсалар, колхозда ишласам дегандим, — дедилар онам.

Келганлар Жалил акага қаради. Онамнинг гапларидан жонланган бригадир:

— Ҳа, ўзи яқинда операция бўлган, касалдан энди бош кўтарди. Яхшиси ер берайлик, ишласа ўзига ҳам яхши бўлади, — деди ва онамларга. — Олмазор ёнида озгина ер бор кўп эмас, тумордек. Эртадан ўша ерга чиқиб ишлайверинглар — деб чиқиб кетди.

Тумор сўзини эшитган онамлар акамларга қараб қўйдилар.

Ўша куннинг эртасидан далага чиқдик. Билмадим, дала ҳавосиданми, қуёш нуриданми ёки аста-секин бошланган ҳаракатданми, онамлар анча соғайиб кетдилар. Эккан помидорнинг планини бажара олмадик, лекин хурсанд эдик.

Баъзан онамлар: «Битта тумор касал қилди, битта тумор даво берди», деб қўядилар.

Кўпинча баъзи кишиларни ўз касалига даво излаб, табибма-табиб, отинма-отин бориб юрганларини кўраман. Фолбин хотиннинг гапига кириб нима ишлар қилмайдилар дейсиз. Сиз яхшиси у нарсаларни қўйинг, ана далага чиқиб ишланг. Худо ҳаққи соғайиб кетасиз. Кўп ер олманг, майли тумордек бўлса ҳам бўлади.

И. САИДКАРИМОВ.

САХОВАТЛИ БЎЛАЙЛИК

Ҳурматли редакция ходимлари! Кўпдан бери мени ўйлантириб келаётган бир муаммо бу хатни сизларга йўллашимга сабаб бўлди. Биз узоқ йиллар давомида халқимизнинг ўзига хос азалий хусусиятларини — меҳр-оқибат, саховат ва андишани унутиб қўйдик. Оқибати бугун барчага маълум. Баъзан айрим ота-бола, ака-ука, опа-сингил, жигарлар, қўни-қўшнилар ўртасидаги беоқибатликларни кўриб киши ҳайрон қолади.

Хайриятки, қайта қуриш, ошкоралик туфайли энг яхши қадриятларимиз, урф-одатларимизга кенг йўл очилмоқда. Жумладан кишиларимиз орасида ҳали диёнатини унутмаганлар, қўлидан келганича бировга яхшилик қилувчилар борлиги кишига таскин бермоқда. Яқинда Наврўз байрами куни Ўзбекистон телевидениесининг хайрия мақсадларида ўтказган телемарафони халқимизнинг нақадар олижаноб, саховатли эканлигини яна бир бор исботлади.

Бизга шу кунги кўрсатувлар давомида жумҳуриятимизда, ҳали меҳр-шафқатга, эътиборга зор кексалар, майиб-мажруҳлар, мунгли кўзлари дилни чок этувчи етим болалар кўплиги маълум бўлди.

Инсон учун ҳаётда ногирон дунёга келиш, бир умр тўшакда михланиб, кишилар кўзига термулиб ўтишдан кўра азоб йўқ. Тўғри, биз уларга ачинамиз, лекин уларнинг ҳолатини ҳис этиш жуда қийин. На илож! Уларга қанчалик умр берилган тақдирда ҳам ёш юракда умид, орзу борлигини англамоқ керак. Шу нуқтаи назардан «Тошкент ҳақиқати» саҳифаларида ногирон ижодкорлар Муҳаббат Мирзаева, Рауф Аҳмедов, Равиль Ниёзбоевлар ҳаёти ва ижоди билан кенг ўқувчиларни хабардор этиб, жуда савобли иш қилди. Лекин туғма ногиронлар орасида ҳали қанча-қанча Муҳаббат ва Рауфлар, ноёб истеъдодлар борлигини ҳеч ким инкор этолмайди. Шундай экан, уларга эътибор бериш, маънавий ва моддий жиҳатдан рағбатлантириб туриш биз учун ҳам қарз, ҳам фарз. Баъзан биз оддий журналистлар бирор китобча у ёқда турсин, кичик бир мақоламизни чоп эттиргунимизча редакцияларга неча маротаба қатнашимизга тўғри келади. «Соғ» ижодкор ҳоли шу бўлса ногиронларнинг аҳволини кўз олдингизга келтиришингиз мумкин.

Шунинг учун бир таклифим бор эди. Ҳозирги кунда жумҳуриятимизда бундай истеъдод эгалари фаолиятини ўрганиб, шуғулланувчи ижодий уюшмаларнинг махсус бўлинмалари йўқ. Ана шундай бўлимлар ташкил этилса. Бу бўлимлар радио, телевидение, нашриёт ва редакциялар билан мустаҳкам алоқа ўрнатса. Эътиборга муҳтожлар учун туркум кўрсатув ва эшиттиришлар, рўзномаларда махсус саҳифалар ташкил этилиб, уларнинг ҳаётлари билан таништирилиб, ижодларидан намуналар бериб борилса. Ана шундай кўрсатув ва эшиттиришлар, саҳифалардан тушган қалам ҳақи эса бирор ногиронлар уйи ёки етимхоналар уйи ҳисобига ўтказилса. Бу ҳақда вилоят ва жумҳуриятдаги барча ижодий уюшмалар, газетхонлар фикр билдиришларини сўрайман.

М. СУЛАЙМОНОВ.

*

● Маъмура Тиллабоева Тошкентдаги «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг устки трикотаж фабрикасида 7 йилдан буён тўқувчи бўлиб ишлайди. Ана шу давр ичида у ўз касб сир-асрорларини пухта ўзлаштириб олган. Ҳозирда Маъмура учта тўқув станогини бошқармоқда. Наврўз айёми арафасида моҳир тўқувчига «Энг яхши ёш ишчи» номи берилди.

Суратда: М. Тиллабоева. Ҳ. ШОДИЕВ сурати.

*

БОЛАЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Ўзбекистон Халқ Хўжалиги ютуқлари кўргазмаси марказий павильонида мактаб ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари учун Янгийўл мебель фабрикаси томонидан тайёрланган маҳсулотлар намойиш этилмоқда.

Маълумки, кўп йиллар давомида оғизда бажарилиб, амалга оширилмай келинган тадбирлар болалар тарбиясига салбий таъсир кўрсатди. Янгиланиш жараёни муносабати билан саноат корхоналари, ўқув ва тарбия муассасалари бор имкониятларини болалар тарбиясига сафарбар қилишмоқда.

Павильондан ўрин олган «Петушок» номли қиймати 704 сўмлик ва 391 сўмлик комплекс мебеллар термаси кичкинтойлар учун ҳар томонлама қулайдир. Боғчалар ва олти ёшли мактаб ўқувчиларини ўқитиш жараёнида қўлланиш, ётоқхоналар учун мўлжалланган турли кўриниш ва шаклдаги ўйинчоқлар ҳам ўзининг бетакрорлиги билан томошабинлар диққатини жалб этмоқда.

Д. ҚАЮМОВ.

ДИҚҚАТ, МУЛОҚОТ!

11—18 апрель кунлари Москвада комсомолнинг янги Уставини қабул қилган ВЛКСМ XXI анжумани бўлиб ўтди. Унда ВЛКСМга коммунистик ва социалистик йўлни танлаб олган йигит-қизларни бирлаштирувчи коммунистик ёшлар иттифоқлари федерацияси деб таъриф берилган. Хўш, бу янги ҳужжат оддий комсомол аъзосига ёки бўлмаса бошланғич ташкилотга нима беради? Комсомол ишида нималарни ўзгартиради? Анжуманда Тошкент вилояти вакиллари қандай йўл тутдилар?

Шу сингари ўзингизни қизиқтирган кўплаб саволларга Тошкент вилоят комсомол комитети ўтказаётган ВЛКСМ XXI анжумани делегатлари иштирокидаги ошкора мулоқотда жавоб топишингиз мумкин.

Мулоқот бугун соат 10 дан 14.00 гача давом этади. Телефонлар: 33-34-62, 33-72-74, 33-36-13, 33-08-69, 32-00-06, 32-28-42.

Худди шу вақт 33-98-72 ва 32-27-33 телефонларида ёшлар ишлари бўйича комиссия аъзолари, халқ депутатлари Тошкент вилоят Совети депутатлари қўнғироқларингизни кутадилар. Агар уларнинг кўмагига муҳтож бўлсангиз, бемалол қўнғироқ қилаверинг.

Тошкент шаҳрида яшамайдиганлар диққатига: агар сиз мулоқотда қатнашмоқчи бўлсангиз, ўзингиз яшаётган шаҳар ёки ноҳиядаги комсомол комитети телефонидан фойдаланишингиз мумкин.

* * *

24 апрель куни шаҳар ва ноҳия комсомол комитетлари биринчи котиблари иштирокида Тошкент вилоят комсомол комитетининг кенгайтирилган бюро мажлиси бўлиб ўтди. Унда Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ ноҳиясида бўлиб ўтган табиий офатдан жабрланган ёш оилаларга моддий ёрдам кўрсатишга қарор қилинди. Ёрдам ҳажми 30 минг сўм.

Ёшларга, ёшларнинг хўжалик ҳисобидаги бирлашмалари, корхоналарига, бутун аҳолига ёрдам кўрсатишни сўраб мурожаат қиламиз.

Маблағларни агросаноат банкининг Ғазалкент бўлимига қарашли 000700504 сонли ҳисобга юборишни сўраймиз. Код сони — 734570.

НОҲИЯ ВА ШАҲАР ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

ХАЛҚ ИШОНЧИНИ ОҚЛАЙЛИК

БЕКОБОД ШАҲРИ

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига Ҳаракат дастури лойиҳасида ҳозирги қийин иқтисодий-сиёсий инқироз ва мамлакатдаги мураккаблашиб кетган миллатлараро муносабатлар сабаблари кўрсатилган. Бу энг аввало, ҳаётнинг ва одамларнинг қизиқишлари тарқоқлиги, ҳақиқий турмуш раҳбарларимиз нутқларида, мақолаларида, мафкурамизда аниқ ифодасини топмагани натижасидир. Вазифа фақат дўконларнинг бўш пештахталарини тўлдиришда эмас, балки одамларга ўзларининг меҳнатига, социализм ғояларига, янги жамиятга, адолатга нисбатан ишончни қайтаришдадир.

XXVIII Бекобод шаҳар партия ташкилоти ҳисобот-сайлов конференциясида ана шу фикрлар таъкидланди. Ҳисобот даври мобайнида партия ташкилоти ўз вазифаларини шаҳарликларнинг эҳтиёжлари асосида ишлаб чиқилган муҳим йўналишлар бўйича аниқ белгиланган социал программаларнинг бажарилишини таъминлашдаги сиёсий назоратни кучайтиришда деб билганлиги эътироф этилди. Бугунги кунда уй-жой ва социал-маданий объектларнинг қурилишини тезлаштириш, бозорни озиқ-овқат ва саноат моллари билан бойитиш, шаҳарни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш кўрсаткичларини яхшилаш вазифаларини тезкорлик билан ҳал қилиш талаб этилмоқда. Бу йўналишда кўпгина ишлар қилинди, лекин амалга оширилмаган режалар ҳам талайгина.

Озиқ-овқат программасини амалга ошириш бўйича 1989 йилда 1 миллион 200 минг сўмдан ортиқ капитал маблағ ажратилди. Шундан 700 минг сўмга яқини чорвачилик объектлари қурилишига, 360 минг сўмга яқини моллар олишга сарфланди. Моллар бош сони икки мартага кўпайтирилди ва ҳозирги вақтда шаҳар агросаноат комбинатида 1100 бош қорамол ва 2500 чўчқа бор. Албатта бу шаҳарни боқиш учун етарли эмас, лекин мана шу йўналишда бу соҳани келгусида янада ривожлантириш реал имкониятлари бор.

Шаҳарда халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш ўсмоқда. 1989 йилнинг ўзида ишлаб чиқариш ўсиш суръати 7,8 фоизни ташкил этди. Шу билан биргаликда бир қатор озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат молларига эҳтиёж кучлилигича қолмоқда. Ана шунинг учун ўта ноёб молларни таклифнома бўйича бериш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Уй-жой программасини бажариш бўйича шаҳарда 16 минг квадрат метрга орқада қолинмоқда. Бу муаммони ҳал этишни тезлатиш мақсадида халқ депутатлари шаҳар Совети якка тартибда уйлар қурилишини ривожлантириш тўғрисида қарор қабул қилди. Ҳозирнинг ўзида 600 та ер участкаси ажратилди. Шулардан 250 тасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Шаҳар ижроия комитети қошида тузилган хусусий уй-жойлар қурилишини барқарорлаштириш хўжалик ҳисобидаги бўлими шу йилнинг биринчи кварталида хусусий уй қурувчиларга 280 минг сўмдан ортиқ қарз (ссуда) ажратди. Йил охиригача яна 840 минг сўм қарз ажратиш мўлжалланган. Бундан ташқари корхона ва ташкилотлар ўзларида ишловчиларга ана шу мақсадлар учун қарзлар ажратмоқдалар ҳамда бошқа зарур ёрдамни кўрсатмоқдалар.

Конференция делегатлари бугунги мафкуравий инқироз ҳақида фикр билдирар эканлар, бу ҳолатдан чиқиш учун ўз вақтида, тезкорлик билан, холис берилган ахборотлар ғоят катта роль ўйнашини таъкидлаб ўтдилар. Шу хусусда фикр билдираркан, Ўзбекистон металлургия заводи директори **А. М. Анохин** конференцияда аввало партиянинг бугунги аҳволи, юзага келган вазият батафсил таҳлил этилмоғи кераклигини таъкидлади.

— Ҳозир партия билетларини топшираётганларнинг кўпчилигини ўткинчи одамлар деб биламан, — деди у. — Лекин улар орасида юз бераётган ҳодисаларни яхши англаб ололмаётган софдил одамлар ҳам бор. Бундайларга тушунтириш керак. Айни кунларда ўнг ва сўл кучлар ўз фаолиятларини тобора кучайтирмоқдалар. Ўнглар ва сўллар дейилганда шахсан мен кимларни тушунаман? Сўллар, назаримда, эски бошқарув усулларини қўмсаётган Нина Андреева тарафдорларидир. Ўнг демократлар эса, зўр бериб КПССга ҳуруж қилаётганлардир. Улар биз учун энг муқаддас бўлган Маркс ва Ленинга маломат тошларини отишмоқда, даҳоларимиз фаолиятидан нуқсон излашмоқда. Даҳолар ҳам инсон, улар ҳам янглишадилар. Лекин, менимча, Лениннинг бирдан-бир хатоси — унинг узоқ умр кўрмаганлигидир.

Цемент комбинати партия комитети котиби **Б. Ибобеков** партиядан чиқаётган ҳар бир одамга сиёсий баҳо бериш лозимлиги ҳақида гапирди. Шунингдек, шаҳарда ўтказилаётган ягона сиёсий кунларнинг аввалги мавқеи қолмаганлиги, энди бу тадбирларда партия, совет органлари раҳбарлари қатнашмай қўйишгани тўғрисида куюниб сўзлади.

Умуман янги давр сиёсий ўқув шаклларини тамомила алмаштириш, янгича мулоқот руҳидаги мафкуравий ишларни тақозо этмоқда. Ана шу концепциядан келиб чиқиб, шаҳар партия комитети, сиёсий маориф кабинети тарғиботчиларни тайёрлаш ишларининг мунозара ўтказиш, мулоқот, баҳс каби шаклларидан унумли фойдалана бошлади. Энг долзарб масалалар «давра суҳбатлари» шаклида муҳокама қилинди.

Вилоят партия комитети томонидан ташкил этилган тажриба эса кутилган натижани бермади. Бугун тингловчилар ТошДУ ўқитувчилари лекцияларидан қониқмаяптилар, уларнинг кўпчилиги оддий коммунистлар билан мулоқотга тайёр эмас. Бу борадаги ишлар фойдали ва керакли бўлиб қолиши учун партия ўқуви ақидапарастликдан, эски сиёсий савод чиқариш қолипларидан воз кечиши керак.

Иқтисодий ўқув ҳам талаб даражасида эмас. Натижада бошқарувнинг янги шаклларини қўллаш, ҳар бир иш жойида меҳнат самарадорлигини оширишда тўхталиб қолинмоқда.

Тўғри, ҳисобот даврида одамларни бирлаштирадиган, бир-бирини яқиндан билишига ёрдам берадиган оммавий-сиёсий ва маданий-оммавий тадбирларнинг қулай шакллари ҳам топилди. «Шаҳар куни», «Қўлни қўлга беринг, дўстлар!» «Наврўз» байрамлари каби тадбирлар шулар жумласидандир.

Конференцияда комсомол ишига ҳам баҳо берилди. Хусусан, шаҳар комсомол комитети ўз фаолиятида комсомол ташкилотлари ва ёшлар ўртасида йўлбошчи бўлишдек муҳим сиёсий йўлга тушиб олиш учун янгича ёндашувларни қўллашда қийналаётгани, ёшлар сиёсий жиҳатдан тобланишига, уларнинг мафкуравий йўл топиб кетишига етарли эътибор берилмаётгани, шунинг учун ёшларнинг сиёсий етилмаган қисми ўзларини қийнаётган ижтимоий муаммолар ечимини экстремистик унсурлар шиорларидан излаётганликлари, бу ерда жамоатчиликнинг барча кучини шу масалага жалб этиш, фаоллар ҳушёрлиги, партия ишонтирарли сўзини ошириш зарурлиги таъкидланди.

Шу аснода шаҳар комсомол комитетининг биринчи котиби **Ҳ. Г. Қурбонов** айтилган фикрларга нисбатан ўз муносабатини билдириб ўтди.

— Партиянинг ўз муаммолари етмаётгандек, бу ерда комсомол ички ишлари ҳам таҳлил этилди. — деди у. — Комсомол бу мустақил ташкилот, унинг ички ишларига камроқ аралашиш керак. Қолаверса, шаҳар партия комитети партия ташкилоти сафларини ёшартириш ҳақида кўпроқ бош қотирса бўларди. Ахир уч ярим минг коммунистнинг атиги 428 нафаригина 30 ёшгача бўлган йигит ва қизлар эканлигини қандай баҳолаш мумкин?

Шаҳар партия ташкилотининг миллатлараро муносабатларни нормаллаштириш, социал-иқтисодий муаммоларни ҳал қилиш, шаҳарда яшовчи барча миллат вакилларининг урф-одатлари, маданияти, тилини ривожлантириш бўйича ҳаракат дастурини амалга оширишда дастлабки қадамлар қўйилди. Айрим мактабларда тожик, корейс, татар тиллари, эски ўзбек тилини, араб ёзувини ўргатиш ташкил қилинди. Аммо «Узметаллургстрой» трести партия комитети котиби **А. Н. Игамбердиев** таъкидлаганидек, бу соҳада сабоқ бераётганларнинг барини ҳам малакали устозлар деб бўлмайди.

Делегатлар халқ таълимида олдинги йиллардаги қолоқ ёндашувлар ҳамон давом этаётганлигини эътироф этдилар. Коммунистларнинг ўтган галги партия конференциясида билдирган кўпгина мулоҳазалари амалга оширилгани йўқ. Олти ёшлиларни ўқитадиган болалар махсус комбинати ташкил этилмади. Мактаблар моддий базасини мустаҳкамлаш масаласи ҳал қилинмаяпти. Ўқитувчиларнинг ишлаши ва яшаши учун шарт-шароитлар яратиб берилмаяпти.

— Мактабларда, жумладан, бизнинг мактабда ҳам, болалар икки сменада ўқитилади, — деди 9-мактаб партия ташкилоти котибаси С. Абдураҳмонова. — Синфларда 35—40 тадан ўқувчи бор. Бундай шароитда, албатта, ўқитувчига қийин. Мактаблар моддий-техника базасини яхшилаш керак. Бироқ, конференция қарори лойиҳасида бу ҳақда лом-мим дейилмаган. А. Навоий номли мактабимизда «Бекободцемремонт» ташкилоти тир қуриб бериш ишини пайсалга солаяпти.

— Биз цемент комбинатидан миннатдормиз, — деди 12-мактаб директори **В. Ф. Бодров.** — Улар ёрдамида ЭҲМли ажойиб синфхоналар қурилди. Буни ўз кучимиз билан қилганимизда камида 50—75 йил вақт керак бўларди. Аммо, база корхоналари остонасига кўпроқ бош уриб бораяпмизу, тобора камроқ нарса олаяпмиз. Директор таълим-тарбия жараёнини қандай қилиб яхши йўлга қўйиш ҳақида эмас, қувур, линолеум, тахта, бўёқ каби қурилиш ашёларини ундириш ҳақида кўпроқ ўйлашга мажбур бўлмоқда.

Шаҳар марказий касалхонаси партия ташкилоти котибаси **Н. И. Ширянова** делегатлар эътиборини бошқа муаммога қаратди.

— «Ҳамма яхши нарсалар — болаларга» деган гап фақат қоғозда қолиб кетаяпти, — деди у. — Болалар касалхонаси ва туғруқхона қурилиши фақат оғиздагина бор. Туғруқхоналарда болалар ўлими кўп. Ҳомиладор аёллар камқонлилик ва бошқа турли касалликлар билан оғришаяпти. Мия хасталиклари билан туғилаётган болалар ҳам бор. Бунга шаҳардаги экологик вазият сабаб бўлмоқда. Ҳомиладорларга ҳукумат қарори билан ҳар ой 60 сўмдан бериладиган бўлди. Аммо, бу пулга тўйимли овқат олинмаяпти. Шприцлар, керакли аппаратуралар етишмайди. Ёрдамга келган врачлар квартирасиз, улар ҳам кетиб қолишади. Бу муаммоларни ҳал қилиш учун, назаримда, аввало шаҳар соғлиқни сақлаш муассасалари партия ташкилотини ягона ташкилотга бирлаштириш керак.

Конференцияда шаҳар партия комитети ҳисобот даврида партиявий- сиёсий ишларни такомиллаштириш, шаҳарни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, меҳнаткашлар эҳтиёжларини қондириш бўйича бошланғич партия ташкилотларининг ролини оширишда муайян чоралар кўрганлиги қайд этилди.. Бошланғич партия ташкилотлари КПСС сафига номзодларни танлашни қайта кўриб чиқиб, тўғри йўлни танлаб олдилар. Партияга икки йиллик резерв билан қабул системаси амал қилмоқда. 89 бошланғич партия ташкилотидан 20 таси тажриба тариқасида партия аъзолигига номзодликка қабул масаласи тўғрисидаги қарорини шаҳар партия комитети бюроси тасдиғисиз ўзлари ҳал қилдилар. Партия сафларини тўлдиришга янгича ёндашув — меҳнат жамоаси фикрини ҳисобга олиб 47 киши КПСС аъзолигига номзодликка қабул қилинди.

Юқоридагилар билан бир қаторда шаҳар партия ташкилоти сон жиҳатидан камайиб кетгани ҳам таъкидланди. Бу аҳволнинг бош сабаби кўпгина партия ташкилотлари партия сафларига қабул масаласини ўз ҳолича ташлаб қўйдилар. Номаъдан материаллар заводи, «Бекободцемремонт» корхонаси, гўшт комбинати, 16-автокорхона, умумовқатланиш тресты каби корхоналар партия ташкилотлари ўз сафларини ўстиришга эътиборсизлик билан қарамоқдалар.

Коммунистлар, партия ташкилоти етакчилигини ва масъулиятини оширишнинг энг самарали шаклларидан бири сифатида коммунистлар аттестацияси танлаб олинганлиги ўзини оқламоқда. Аттестациядан 1395 коммунист муваффақиятли ўтди. 73 нафар коммунист аттестациядан ўтмади ва 40 киши КПСС сафидан ўчирилди, 213 коммунист партиявий жавобгарликка тортилди.

Конференция делегатлари шаҳар партия комитети ишини такомиллаштириш бўйича яна бир қанча фикрлар билдирдилар ҳамда КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига Ҳаракат дастури ва КПСС Устави лойиҳалари муҳокамаси юзасидан ўз таклиф-мулоҳазалари билан ўртоқлашдилар.

Шундан сўнг, конференцияда, илгари хабар қилганимиздек, тўғридан-тўғри овоз бериш билан **Э. М. Рўзиев** шаҳар партия комитетининг биринчи котиби ва бюро аъзоси, **Б. Х. Абдуллаев** шаҳар партия комитетининг иккинчи котиби ва бюро аъзоси, **Т. И. Часовских** шаҳар партия комитетининг котибаси ва бюро аъзоси этиб сайландилар.

Шаҳар партия комитети ва шаҳар партия ташкилотининг назорат-тафтиш комиссияси, XXIV Тошкент вилоят ҳисобот-сайлов партия конференциясига делегатлар сайланди, Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезди, КПССнинг XXVIII съездига делегатлар қилиб сайланиш учун номзодлар, юқори партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органлари таркибига сайланиш учун номзодлар тавсия қилиндилар.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилоят комитетининг биринчи котиби **С. М. Мамарасулов** қатнашди ва нутқ сўзлади.

У. АБДУШОҲИДОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

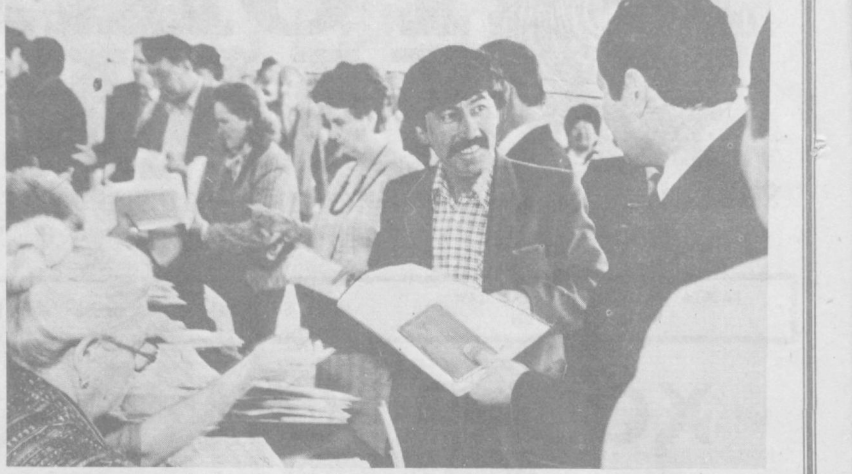

ҚОНИҚАРЛИ ДЕБ ТОПИЛДИ-Ю...

ПАРКЕНТ НОҲИЯСИ

ЧОТҚОЛ совхозида қурилиш муаммолари анча йиғилиб қолган экан. Ноҳия партия қўмитасининг биринчи котиби ҳисобот маърузасини тугатгач, совхоз директори музокарани бошлаб берди.

— Совхозимизнинг иккита участкасида мактаб йўқ, — деди **Эрмон Холмонов.**— Хўжалигимиз ишчи-хизматчилари фарзандларининг ярми Бўстонлиқ ноҳиясидаги «Ленинград» совхозига, қолгани эса Коммунистик ноҳиясидаги К. Маркс номли колхозлардаги мактабларга қатнаб ўқишмоқда. Хўжалигимиз нотекис ерга жойлашган. Қиш-қировли, ёғин-сочинли кунларда паст-баландликлардан юриш анча оғир. Мактабларга ўқувчиларни олиб бориб-олиб келиш учун иккита машина ажратилган. Шундай бўлса ҳам, улар ўқишга бориб келгунча, ҳаяжонда ўтираман. «Паркентводстрой» тресты бундан саккиз йил олдин бошлаган мактаб қурилищи қачон битади?

Шунингдек, хўжалик раҳбари айрим участкаларга қўшни ноҳиядан ичимлик сув ташиб келтираётгани ҳақида ҳам алам билан гапирди. Юқорида тилга олинган трест бу ерда сув иншооти қурилишини олиб боргани ва у чала қолиб кетгани ҳақида тўхталди.

Музокарада қатнашган ҳар тўрт делегатдан бири «Паркентводстрой» трестидан норози бўлиб гапирди. Хусусан, «Ленинобод» совхози партия ташкилоти котиби Зокир Йўлдошев 14-мактабда спорт зали қурилиши беш йилдан бери битмаётгани, «Коммуна» совхозидан сайланган делегат Ўктам Икматов Бойқозон участкасида электр узатувчи иншоот саккиз йилдан бери туя гўшти еб ётгани ҳақида куйиниб сўзладилар. «Чотқол» совхози директори Э. Холмонов сўзини якунлаётганда қурилиш тресты коммунист-раҳбарлари нима учун бундай тартибсизликлар бўлаётгани ҳақида ҳисоб беришларини сўради. Афсуски, трест вакилларидан ҳеч ким минбарга кўтарилмади.

Ҳисобот маърузасида ҳам «Паркентводстрой» тресты бўлинмалари тўла қувват билан иш юритмаётгани тўғрисида сўз борди. Ноҳия партия қўмитаси қурилиш масалалари бўйича масъул ўртоқларнинг бу камчиликларни ўз вақтида эътиборга олмагани таъкидлаб ўтилди.

Конференция делегатлари ноҳия партия қўмитасининг биринчи котиби **Эркин Рўзматов**нинг ҳисобот маърузасини эътибор билан тингладилар. Ҳисобот даврида ноҳияни социал-иқтисодий ривожлантириш бўйича бир мунча ишлар амалга оширилди, деди нотиқ. Икки йил мобайнида 75,5 минг квадрат метр турар-жой қурилди, 22 километр йўлга асфальт ётқизилди. 27 километр жойга газ қувурлари тортилди, савдо шаҳобчаларининг сони 9 тага кўпайди. Учта 1872 ўринли мактаб, олтита 840 ўринли болалар боғчалари фойдаланишга топширилди. Саноат ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилларга нисбатан анча ошди, қурилишда капитал маблағ ўзлаштириш 16 миллион, қурилиш-монтаж ишлари 11 миллион сўмни ташкил этди.

Бугунги кунда ноҳияда йирик муаммолардан бири ишсизликни бартараф этишдир. Ҳозир Паркент аҳолисининг ишга яроқли тўрт мингдан зиёди уйда ўтирибди. Ўтган йили бор-йўғи 500 га яқин ишчи ўрни очилиб, аҳоли ишга жалб этилди. Бу муаммони бироз бўлса-да ечиш учун Чирчиқдаги «Ғунча» фабрикасининг Паркент филиалини мустақил қилиш ва кенгайтириш лозим. Бу ҳақда XVII—XVIII ноҳия партия конференцияларида ҳам гапирилган эди. Афсуски, жумҳурият Енгил саноат вазирлиги бу ишга етарлича эътибор бермаяпти. Нотиқ бу сафарги гаплар ҳам навбатдаги илтимослар бўлиб қолмаслиги учун конференция қарорига киритилиши ҳамда вилоят партия конференцияси ва жумҳурият партия съезди қарорларида ҳам ўз ифодасини топиши ва амалий ёрдам берилишини тилаб қолди.

Бошланғич партия ташкилотлари билан алоқани мустаҳкамлаш, уларга амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида ноҳия партия қўмитаси ўз аъзоларини ташкилотларига бириктириб қўйди. Ҳисобот даврида фаолият кўрсатган ноҳия партия қўмитасининг доимий комиссиялари ишига эътибор кучайтирилди. Кўриладиган масалалар аввал комиссиялар томонидан жойларда ўрганилиб, муҳокама қилиниб, сўнг пленум ва бюро кенгашларига тақдим этилди. Бу борада партиявий-ташкилий ва мафкуравий комиссия иши бирмунча сезиларли бўлганлиги таъкидланди. Шу билан бирга маърузада бошланғич партия ташкилотларининг ишидаги камчиликлар кўрсатиб ўтилди. Хусусан сўнгги ҳисобот-сайлов ўтказишдаги бошланғич партия ташкилотларининг сусткашлиги очиб ташланди. Ноҳия алоқа бўлими, 12-, 22-ўрта мактаблар, «Навбаҳор» совхози бошланғич партия ташкилотлари ҳисобида турувчи коммунистларнинг бу йиғинларда бор-йўғи 54—83 фоизи қатнашганлигини қандай баҳолаш керак?!

Сир эмаски бир пайтлар «юқоридан» қуйи партия ташкилотларига партия сафларини ўстириш бўйича чегараланган рақамлар туширилиб, партия сафлари сунъий ўстириларди. Яъни, айрим ҳолларда партияга қабул қилишда сиёсий етук, ишбилармон, ҳар томонлама тайёр кишилар эътибордан четда қолдирилиб, кўрсатма билан КПСС сафига қабул қилинарди. Ҳозир бошланғич партия ташкилотларига тўла мустақиллик берилган, улар партия сафига номзодларни ўзлари танлаб, қабул қилмоқдалар Энди номзодлар сонга қараб эмас, ҳар томонлама тайёргарлигига қараб қабул қилинмоқда. Сўнгги олти ойда шундай номзодлардан 40 нафари қабул қилинди. Лекин бундай имкониятлардан кўпгина бошланғич партия ташкилотлари тўла фойдалана олмаяптилар. «Бўстон» совхози, ноҳия электр тармоғи корхонаси, марказий касалхона, «Ғунча» фабрикаси филиали, деярли барча мактабларнинг бошланғич партия ташкилотларида олти ой давомида бирорта ҳам КПСС аъзолигига номзод қабул қилинмади.

Коммунистлар аттестацияси — партия сафлари софлигини мустаҳккамлашда муҳим ўрин тутади. Ҳозир синаб кўрилган 946 коммунистдан 132 нафари шартли равишда аттестациядан ўтказилди, 18 коммунист эса имтиҳондан ўтолмади. Аттестациядан шартли ўтган ва умуман ўта олмаган коммунистлар партия йиғилишларида муҳокама қилинмоқда, уларга тегишли партиявий жазо белгиланмоқда, ана шундай коммунистлардан 3 нафари КПСС сафидан чиқарилди.

Музокаралар мобайнида ҳам партия сафларини мустаҳкамлаш, унинг обрўсини сақлаб қолиш борасида қизиқарли баҳслар, мунозаралар бўлди.

— Ноҳия раҳбарлари халқ орасида кўп бўлмас экан, уларнинг обрўси сираям ошмайди,— деди 2-ўрта мактаб ўқитувчиси **М. Миркаримов.**— Жойларга кўпроқ чиқиш керак, халқнинг дардига қулоқ сола билиш керак. Кейин халққа у-бу нарсани ваъда бераётганда аввал ўйлаш лозим. Илгари кўп ваъдалар эшитганмиз, бажарилмай қолиб кетганлари ҳам анча.

— Партия мафкура иши билан, ижроия комитет хўжалик иши билан шуғулланмас экан, на унисининг, на бунисининг иши олға силжийди,— деди Энгельс номли совхоз директори **Т. Холтоев.**— Гоҳида қўлимга бошланғич партия ташкилотлари котибларининг иш плани тушиб қолади, ўқиб ажабланаман. Бошдан-оёқ хўжалик ташвиши. Бунақада ишлар юришмайди. Ҳозир мафкура ишини жонлантиришни ўйлаш керак.

— Партия обрўсини тиклаш ишчиларнинг қўлида эмас, партиянинг обрўси раҳбарга қараб белгиланади, биз шунга ўрганиб қолганмиз,— сўзини кесиб бошлади «Гулбоғ» совхози ҳисобчиси **М. Ғуломов.**— Масалан сўнгги сайловлар ўтказишда яна унинг обрўси пасайишига бир сабаб бўлди. Сайловдаги тазйиқларга қачон барҳам бериларкин?

Сайлов хусусидаги фикрни 3-ўрта мактаб ўқитувчиси **Р. Убайдуллаев** давом эттирди:

— Бу тадбир бошланди дегунча бизга тиним йўқ. Агитатор — ўқитувчи, сайлов ўтказувчи — ўқитувчи, сайлов комиссияси раиси— ўқитувчи. Ўқитувчиларнинг бундан бошқа ташвиши йўқми?

— Халқ назорати қўмитаси ноҳия партия қўмитасига қарайдими?— сўзини давом эттирди Р. Убайдуллаев.— Ўзи бу ташкилот нима иш қилади? Магазинлардаги тартибсизликларга чидаб бўлмайди. Килоси эллик тийинли балиқ бошқа бир дўконда 55 тийиндан сотилади. Ручканинг 8 тийинли стержени — 10 тийин. Бу қанақаси ахир! Халқ назоратининг бундан кейинги фаолиятини жонлантиришга эришиш лозим.

— Ҳисобот маърузасини тинглаб, бир нарсага ҳайрон бўлиб қолдим,— деди Чотқол давлат қўриқхонаси катта илмий ходими **Ю. Линов.** — Унда ноҳия партия қўмитаси комсомол, касаба уюшмаси ва бошқа жамоат ташкилотларига раҳбар бўлиб қолади, дейилди. ВЛКСМнинг ўн кун олдинги сўнгги съездида, комсомол ташкилоти мустақил деб тан олинди. Сиёсатдан орқада қолиш яхши эмас!

Шунингдек, музокараларда қатнашган делегатлар КПСС Марказий Комитетининг партия XXVIII съездига «Инсонпарвар, демократик социализм сари» Ҳаракат дастури лойиҳаси ҳамда КПСС Устави лойиҳаси юзасидан ҳам ўз фикр-мулоҳазалари, таклифларини айтиб ўтишди.

Конференция делегатлари ўтган ҳисобот даврида ноҳия партия қўмитаси ишини баҳолаш юзасидан уч хил таклиф айтдилар: қониқарли, талаб даражасида эмас, қониқарсиз. Икки қайта овоз бериш билан ноҳия партия қўмитасининг иши қониқарли деб топилди.

Ноҳия партия қўмитасининг ишини баҳолаш жиддий мунозарага сабаб бўлганлиги бежиз эмас. Ҳисобот даврида ноҳия партия қўмитаси, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятида социал соҳани ва халқ хўжалигини ривожлантиришда ташкилий, партиявий мафкура ишларини яхшилашга эътибор берилмагани, коммунист-раҳбарларнинг халқдан ажралиб қолганлиги, уларнинг дарду ҳасратларига ўз вақтида аҳамият берилмаганини музокарада қатнашган барча делегатлар таъкидлаб ўтишди.

XIX Паркент ноҳия ҳисобот-сайлов партия конференциясида тўғридан-тўғри овоз бериш билан **Э. Р. Рўзматов** ноҳия партия комитетининг биринчи котиби ва бюро аъзоси, **Ҳ. Д. Эрматов** ноҳия партия комитетининг иккинчи котиби ва бюро аъзоси, **М. А. Акромов** ноҳия партия комитетининг котиби ва бюро аъзоси этиб сайландилар.

Ноҳия партия комитети ва ноҳия партия ташкилотининг назорат-тафтиш комиссияси XXIV Тошкент вилоят ҳисобот-сайлов конференциясига делегатлар сайландилар, Ўзбекистон Компартиясининг XXII съезди, КПССнинг XXVIII съездига делегатлар сайлаш учун номзодлар, юқори партия ташкилотларининг сайлаб қўйиладиган органлари таркибига номзодлар тавсия қилинди.

Ноҳия партия комитетининг бўлиб ўтган пленумида бюро сайланди, унда ноҳия «Паркент тонги» газетаси муҳаррири тасдиқланди.

Ноҳия партия ташкилотининг назорат-тафтиш комиссиясининг пленуми бўлди, Пленум илгари ноҳия партия комитети ҳузуридаги партия комиссияси раиси бўлиб ишлаган **З. Жалолов**ни комиссия раиси этиб сайлади.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Тошкент вилояти комитети ташкилий-партиявий ва кадрлар иши бўлимининг мудири **Р. Қ. Турсунов** иштирок этди.

А. ҒУЛОМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЖУРНАЛИСТ МУЛОҲАЗАЛАРИ

ҚАДР

ҲОЗИР одамлар ўртасида қадр-қимматни тиклаш, меҳр-оқибатни қарор топтириш хусусида кўп гапириляпти. Дарвоқе ана шу фазилатларсиз инсонда нимадир етишмаётгандек туюлаверади.

Қаршимда Алиайдар ака Ажимуродов ўтирибди. Зуваласи пишиқ, соғлом. Лекин ранги негадир бироз синиқибди. Ўттиз йил раҳбар бўлган одам тўсатдан амалдан кетса шундай ҳолатга тушармикин!

— Олдингизга амалимни қайтариб олишда ёрдамлашинг, деб келганим йўқ. Аслида 30 йил раҳбар бўлдим. Яна қишлоқ Совети раислигига орзуманд эмасман. Фақат шунча йил ишлаганлигимни ҳисобга олишмаганидан, илтимосларимга қулоқ солишмаганидан ўкинчдаман...

Келинг, яхшиси, Чиноз ноҳиясидаги Ленин қишлоқ Совети ижроия комитети собиқ раиси А. Ажимуродов шикоятини биргалашиб ўқийлик:

«Меҳнат фаолиятимни 1947 йилда, ўн етти ёшимдан бошлаганман. Уша пайтда идорамиз ташландиқ иморатда жойлашганди. Шароит оғир эди. Одамлар туғилганлик ёки никоҳни қайд этиш ҳужжатлари зарурлигини тушунишмасди. Уйма-уй юриб тушунтирардик, ҳужжатларни расмийлаштириб, болали аёлларга нафақа пули ёздирардик.

1960—1965 йилларда шахсий хўжаликларни ривожлантирдик, хонадонларда энг камида биттадан сигир бўлишини таъминладик. Аҳолидан ортиқча чорвачилик маҳсулотларини қабул қилишни ҳам йўлга қўйдик. Йилига 400 тонна сут йиғиб олганмиз. Шахсий хўжаликларни ривожлантиришга қўшган ҳиссам учун «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими» унвони билан тақдирландим».

Ҳа, Алиайдар акани мен ҳам яхши биламан, у киши раҳбар бўлган қишлоқ Советининг илғор тажрибаси ҳақида кўп ёзганман.

Ҳурматли оқсоқол нимадан норози, уни бошқа вазифага қўйиш нима учун зарур бўлиб қолди!

Қишлоқ Совети сессиясида иштирок этган ноҳия ижроия комитети раисининг собиқ ўринбосари М. Д. Давронов сўзидан:

— Қишлоқ Совети раиси сайлови демократия асосида ўтказилди. Шунинг учун Алиайдар аканинг ҳафа бўлиши ўринсиз.

Қишлоқ Совети депутати Тўлепберген Тасхўжаев «Тушунтириш хати»дан:

«Сессияда депутат сифатида мен ҳам қатнашдим. Лекин раис сайлови негадир силлиққина ўтгандек туюлди. 30 йил қишлоқ Советига раҳбар бўлган коммунистни обрў-эътибор билан пенсияга кузатмасдан, унинг номзодини сайловга қўйишгани кишини ажаблантиради. Менимча, Алиайдар акани хизматларига яраша эъзозлашганда, узоқ йиллик хизматларига раҳматлар айтишганда Алиайдар ака раислик столига ёпишиб олмасди, бугунгидек кўнгли вайрон бўлиб юрмасди...».

С. Раҳимов номли колхоз 1-участкаси бошлиғи, қишлоқ совети депутати Миржума Раҳмонов «Тушунтириш хати»дан:

«Биз тожик маҳалласида яшовчи кишилар Алиайдар акани яхши биламиз. Шу кишининг ёрдами билан маҳалламиз ободонлашди, чойхона, магазин бинолари қурилди. Шундай одамни дабдурустдан сайловга қўйиб, кўнглини чўктиришгани ғалати. Сессияда сўзга чиқмоқчи эдик, сўз беришмади.

Эл-юрт учун астойдил жон куйдириб ишлаганлар охир-оқибатда қадрсизликка учрасалар ёшлар тарбиясига салбий таъсир этмайдими, уларда нотўғри фикр уйғотмайдими!»

Биз қишлоқ Советининг янги раҳбарига қарши эмасмиз, сессия демократия қоидаларига зид ҳолда ўтган, деган фикрдан ҳам йироқмиз. Фақат бутун ҳаётини қишлоқ Совети ишига бағишлаган, 30 йил узлуксиз раис бўлган кишининг номзодига унинг шогирди номзодини қарши қўйиш, депутатлар фикрини суриштирмаслик инсофдан бўлмабди, демоқчимиз.

Бизга Алиайдар акага ноҳия партия комитети, ноҳия ижроия комитети фахрий ёрлиғи берилган, дейишди. Лекин гап фахрий ёрлиқдами! Майли, фахрий ёрлиқ, орден, медаллар беришмасин. Лекин инсонни ҳалол ишлаганлиги учун муносиб қадрлашсин, кўнглига озор етказишмасин.

Албатта, бу журналист сифатидаги шахсий фикрларим. Эҳтимол, газетхонларнинг ҳам ўз мулоҳазалари, истак-таклифлари бордир.

Э. ҚОСИМОВ.

Ўзбекистон ССРнинг 1990 йил биринчи кварталида ижтимоий иқтисодий ривожланиши

(Боши 1-бетда)

Ўтган кварталда 1989 йил биринчи кварталидагига нисбатан ип газлама ва шойи газлама сотиш 2—3 фоиз, трикотаж буюмлар, кийим-кечак ва ички кийим-кечаклар — 10 фоиз, пайпоқ —17 фоиз, чарм-пойабзал — 25 фоиз, атир-совун ва кир совун — 51—57 фоиз кўпайди. Жун газламалар сотиш 13 фоиз, радио қабул қилиш қурилмалари — 7 фоиз камайди. Телевизорларни сотиш қарийб ўтган йилги даражада қолди, бироқ рангли телевизорларни сотиш 18 фоиз кўпайди.

Тикувчилик буюмлари, устки ва ички трикотаж, хотин-қизлар ва болалар колготкалари, пойабзал, эркаклар носкилари ҳамон тақчил бўлиб турибди. Газламаларнинг кўпгина турлари савдода кўринмай қолди.

Аҳоли уй-рўзғорда, ишлатиладиган электр асбоблар, телерадио электрон аппаратлар, фото-кино товарлар, соатлар, транспорт воситалари, мебель, идиш-товоқ ва бошқа моллар билан ҳамон қониқарсиз таъминланмоқда. Ёғоч ва қурилиш материалларининг кўпгина турларини сотишда узилишларга йўл қўйилди.

Совун ва синтетик ювиш маҳсулотлари сотиш нормаллашаётганлиги кузатилмоқда, бироқ Бухоро, Сирдарё, областларида ва Тошкентда уларни сотишнинг талон системаси сақланиб қолмоқда.

1990 йилнинг биринчи кварталида ноозиқ-овқат маҳсулотлари нархлари индекси 1989 йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан 3 фоиз кўпайди. Жун ва шойи газлама, кийим-кечак ва ички кийим-кечак, устки трикотаж, резина пойабзал, парфюмерия-косметика ва тамаки буюмлари, металл ва чинни-фаянс идишлар, рўзғор химияси моллари нархи 2 фоиз, мебель, соатлар ва ип газламалар нархи — 3—4 фоиз, шиша идишлар ва босма нашрлар нархи 6 фоиз, музика асбоблари нархи 14 фоиз, заргарлик буюмлари нархи 41 фоиз кўпайди. Жун рўмоллар, мўйна ва мўйна маҳсулотлар, кигиз пойабзал, кир совун, дафтар, газета ва журналлар нархи ўтган йилги даражада қолди.

Товарларнинг айрим турларини сотиб олишдаги қийинчиликларга қарамай, саноат корхоналари сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришни давом эттирмоқдалар.

Аҳолига 472,5 миллион сўмлик пулли хизмат кўрсатилди. Бу 1989 йилдагига нисбатан 39,5 миллион сўмлик кўпдир. Шу билан бирга хизмат кўрсатишнинг ўсиш суръатлари биринчи квартал учун йиллик планда кўзда тутилганидан (10,7 фоиз) пастроқ бўлди (9,1 фоиз). Шу даврга тўғри келадиган план ҳажмига қараганда 6,6 миллион сўмлик кам пулли хизмат кўрсатилди. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш планини Бухоро, Наманган, Тошкент, Хоразм областлари ва Тошкентдаги корхоналар ва ташкилотларгина бажарди.

Маиший хизмат кўрсатиш ихтисослаштирилган корхоналари аҳолига 130 миллион сўмлик хизмат кўрсатди. Бу 1989 йилнинг биринчи кварталидагига қараганда 3,6 фоиз кўпдир. Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш плани ошириб бажарилди. Шу билан бирга аҳолининг уй-жойлар, квартираларни ремонт қилиш ва қуришга, автотранспорт воситалари эгаларининг машиналарини ремонт қилиш ва уларга техника хизмати кўрсатишга, телерадио аппаратларига ва шу сингариларга бўлган талаби қондирилмади.

Маиший хизмат кўрсатишнинг кўпгина турларига аҳолининг бўлган талаблари таъминланмаётган бир шароитда корхоналар, ташкилотлар ва муассасалар учун маиший хизмат кўрсатиш корхоналари шу хизмат ҳажмининг 11 фоиздан сал кўпроғини адо этмоқдалар. Умумфойдаланишдаги транспортда пассажирларга хизмат кўрсатишдаги камчиликлар давом этмоқда. Январь — март ойларида самолетларнинг 16,5 фоизи, автобусларнинг 9 фоизи, темир йўл поездларининг (шаҳар чеккасига қатнайдиганлари бу ҳисобга кирмайди) 25,7 фоизи рейсларнинг бекор қилиниши, маршрутдан чиқиб кетиш ёки кечикиш натижасида етиб келмади.

Алоқа корхоналари аҳолига 28,1 миллион сўмлик хизмат кўрсатди. Бу 1989 йилнинг январь — март ойларидагига қараганда 10,7 фоиз кўпдир. План 101,8 фоиз бажарилди. Шу билан бирга почта алоқаси почта жўнатмалари ва переводларининг сақланишини тўла таъминлай олмаяпти, хат-хабарларни ўз вақтида етказиб берилмаётганлик ҳоллари кузатилмоқда. 1990 йил 1 апрелида умумфойдаланишдаги телефон тармоғи асосий телефон аппаратлари сони шу йилнинг 1 январидагига нисбатан 18,4 мингта (1,3 фоиз) кўпайди. Пул билан таъминлаш барча манбалари ҳисобидан умумий (фойдали) саҳни 1175,6 минг квадрат метрли 15,7 мингта шинам квартира фойдаланишга топширилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 22 фоиз кўпдир.

Давлат маблағлари ҳисобига йиллик планни бажариш 16 фоизни ташкил этди. Корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобига қурган уй-жойлари улуши ўтган йилнинг биринчи кварталидагига нисбатан икки баравар кўпайди.

Қорақалпоғистон АССР, Андижон ва Жиззах областлари, шунингдек Тошкент шаҳри давлат марказлаштирилган маблағлари ҳисобига уй-жойларни топшириш биринчи квартал режасини бажармадилар.

Умуман республикада якка тартибдаги ва кооператив уй-жой қурилиши биринчи квартал плани бажарилмади.

Пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига 14,8 минг ўринли умумий таълим мактаблари, 4,5 минг ўринли мактабгача тарбия муассасалари, 540 ўринли ҳунар-техника билим юртлари қурилди. 510 ўринли касалхона, ҳар сменада 1350 беморни қабул қиладиган амбулатория-поликлиника муассасалари, 1600 ўринли клуб ва маданият уйлари ишга туширилди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан касалхоналарни ишга тушириш 30 фоиз, поликлиникаларни ишга тушириш 11 фоиз, клублар ва маданият уйларини ишга тушириш 28 фоиз қисқарди. Ижтимоий соҳа объектларини фойдаланишга топшириш йиллик режаларининг бажарилиш даражаси 6—9 фоизни ташкил этди.

Қорақалпоғистон АССР, Бухоро области ва Тошкентда давлат марказлаштирилган маблағлари ҳисобига умумтаълим мактабларини ишга тушириш биринчи квартал плани бажарилмади. Самарқанд области касалхоналарини фойдаланишга топшириш, Сирдарё области эса клублар ва маданият уйларини фойдаланишга топшириш планини уддалай олмадилар.

Республикада экология вазияти жиддийлигича қолмоқда. Тошкент, Ангрен, Андижон ва бошқа шаҳарларда ҳаво ҳавзасида ифлослантирувчи моддаларнинг тўпланганлиги йўл қўйиб бўладиган нормалардан 5 баравар ва ундан ҳам юқоридир. Бу Тошкент ТЭЦи, Ангрен ГРЭСи, Ангрен резина-техника заводи ва Андижон гидролиз заводининг айби билан содир бўлмоқда.

Зарарли моддаларнинг ёппасига чиқиб кетиши атмосферанинг ҳолатига жиддий равишда салбий таъсир кўрсатмоқда. Масалан, Самарқанд областида пайвандлаш ишларида нуқсонга йўл қўйилганлиги натижасида магистрал газ қувуридан 622 минг куб метр ҳажмдаги табиий газни авария тарзида чиқариб юборилди.

Экология хавфсизлигини таъминлаш мақсадида Андижон гидролиз заводида ачитқи цехи фойдаланишдан чиқарилди.

Каттақўрғон ёғ-мой комбинатида чиқитларни тўплаб турадиган дамбанинг бузилиши оқибатида Қорадарё ва Зарафшон дарёларини аварияли ифлослантириш содир бўлди. Бу эса бир қанча шаҳарлар ва аҳоли пунктларини сув билан таъминлашда кескинлик келтириб чиқарди. Сув ресурсларига етказилган зарар 6 миллион сўмдан кўпроқни ташкил этди.

Ўсимлик ва ҳайвонот оламини муҳофаза этиш соҳасида 1,4 минг марта бузишларга йўл қўйилганлиги аниқланди, 4,3 минг сўм миқдорида жарималар солинди, етказилган зарар учун 132 миллион сўм ҳақ талаб қилинди.

1990 йилнинг биринчи кварталида 20,7 мингта жиноят содир этилганлиги қайд этилди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9 фоиз кўпдир. Ҳар етти жиноятдан бири — оғир жиноятдир.

Жиноятчилик қарийб ҳамма жойда, айниқса Наманган областида — 37 фоиз, Андижон областида — 35 фоиз, Хоразм областида — 24 фоиз ортди.

Ўзбекистон ССР давлат статистика комитетининг хабарида таъкидланишича, давлат буюртмаси ва бевосита алоқалар бўйича истеъмолчиларга маҳсулот етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятлар 99,2 фоиз бажарилган. Бирлашма ва корхоналарнинг 10 фоизи шартномавий мажбуриятларнинг бажарилишини таъминламаганлар, улар 41 миллион сўмлик маҳсулотни истеъмолчиларга етказиб бермаганлар.

Андижон, Бухоро областлари ва Тошкент шаҳри саноати, шунингдек металлургия ва ўрмон-химия комплекслари корхоналари шартномавий мажбуриятларни умуман республикадагига қараганда анча кам бажардилар.

1990 йил январь — март ойларида саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 3,4 фоиз кўпайди, маҳсулотни ўртача суткалик ишлаб чиқариш 3,9 фоиз ортди. «А» группаси маҳсулотининг ўсиши 2,5 фоизни, «Б» группаси маҳсулотининг ўсиши 6,1 фоизни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 2,5 фоиз кўпайди. Саноат маҳсулоти ўсишининг 78 фоизига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришилди. Ўртача ойлик иш ҳақи ўсишининг меҳнат унумдорлигининг ўсишига нисбатан илдам бориши сақланиб қолди. Янги қувватларни ўзлаштиришда силжишга эришилмади. 1990 йилнинг биринчи кварталида агросаноат комплексининг корхоналари 2,3 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг январь—март ойларидагига нисбатан 4 фоиз кўпайди.

Республика хўжаликларида баҳорги дала ишлари бормоқда. Техникани тайёрлаш тугалланмоқда. Барча областлардаги ва Қорақалпоғистон АССРдаги хўжаликлар баҳорги экишга киришдилар.

1990 йилнинг январь — март ойлари мобайнида қишлоқ хўжалик корхоналаридан парник-иссиқхоналарда ва очиқ ерда етиштирилган 597 тонна маҳсулот ва эртаги сабзавот харид қилинди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 425 тонна камдир.

Қорақалпоғистон АССРнинг ва Тошкент областидан ташқари барча областларнинг хўжаликлари ўтган йилдагига нисбатан гўшт етиштиришни кўпайтирдилар; Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Сурхондарё ва Хоразм областлари хўжаликларида сут етиштириш кўпайди; Сирдарё ва Тошкент областларидан ташқари борча областларда тухум етиштириш кўпайди.

Қорақалпоғистон АССРнинг ва Андижон, Бухоро, Наманган ҳамда Сурхондарё областларидан ташқари барча областларнинг хўжаликларида ўтган йилдагига нисбатан йирик қорамол туёғининг камайишига йўл қўйилди. Қорақалпоғистон АССРда, Самарқанд, Тошкент ва Фарғона областларида сигирлар сони камайди; Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Бухоро ва Қашқадарё областларидан ташқари барча областларда чўчқалар сони камайди; Қорақалпоғистон АССР, Сирдарё ва Хоразм областларидан ташқари ҳамма жойда қўй ва эчкилар сони камайди.

Қашқадарё, Самарқанд, Тошкент ва Қорақалпоғистон АССРдан ташқари кўпчилик областларнинг хўжаликларида ўтган йилдагига нисбатан давлат йўли билан мол ва паррандаларни харид қилиш ҳажми ортди, Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Бухоро, Наманган, Сурхондарё ва Хоразм областларида сут харид қилиш ортди; Бухоро, Сирдарё ва Тошкент областлари хўжаликларида тухум етиштириш камайди.

Қишлоқда хўжалик юритишнинг янги шакллари (ижара пудрати, деҳқон хўжаликлари) суст жорий этилмоқда. Масалан, сўров маълумотларига қараганда 1990 йил 1 январигача республикада ижара пудратини 935 колхоз ва совхоз қўлланган, шундан 84 хўжалик барча ишлаб чиқариш тармоқларида ижара пудратини тўла-тўкис жорий этган.

1990 йилнинг биринчи кварталида қишлоқ хўжалик машиналари ва минерал ўғитларнинг кўпчилик турларини етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятлар бажарилди.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик давлат кооператив комитетига 2,4 мингта трактор культиваторлари, 339 та дон комбайни, 554 та пахта териш машинаси, 335 та трактор косилкаси, 272 та сут соғиш қурилмаси етказиб берилди.

Трактор плуглари, сеялкалар, озуқа йиғиштириб олиш комбайнлари, дискли бороналар, маккажўхори комбайнлари ва бошқа қишлоқ хўжалик техникасини етказиб бериш юзасидан шартномавий мажбуриятлар бажарилмади.

Химиявий озуқа қўшимчаларини бирга ҳисоблаганда минерал ўғитлар етказиб бериш (100 фоиз тўйимли моддага айлантириб ҳисоблаганда) 324 минг тоннани ташкил этди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 98,6 минг тонна камдир.

Агросаноат комплексини, шу жумладан қишлоқ хўжалигини ишлаб чиқариш воситалари билан таъминловчи тармоқларни ривожлантиришга пул билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобидан 655 миллион сўм капитал маблағ сарфланди. Бу халқ хўжалиги бўйича умумий капитал маблағ ҳажмининг 53 фоизини ташкил этади.

Агросаноат комплексига сарфланган умумий маблағ ҳажмининг 80 фоизи қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш объектларини қуришга ва унинг ижтимоий инфраструктурасини шакллантиришга ажратилди, 4 фоизи эса қишлоқ хўжалик маҳсулотини қайта ишлаш тармоқларини ривожлантиришга сарфланди.

Қайта ишлаш саноати объектлари қурилиши белгиланган режалардан орқада қолмоқда. Биринчи кварталда давлат капитал маблағлари йиллик лимитининг 15 фоизидан фойдаланилди, бу рақам озиқ-овқат саноатида 16 фоизни, гўшт-сут саноатида 17 фоизни, балиқ, ун-ёрма ва омухта ем саноатида —11 фоизни ташкил этди.

Давлат марказлаштирилган капитал ажратмалари ҳамда корхона ва ташкилотларнинг фондлари маблағлари ҳисобига 638 миллион сўмлик асосий фондлар ишга солинди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 16 фоиз камдир.

1989 йилда ишга туширилиши таъминланмаган давлат буюртмаси номенклатурасидаги қувватлар ва объектлар фойдаланишга топширилди. Булар орасида Тахиатош ГРЭСининг тўққизинчи турбинаси, Тошкент чинни заводида чинни буюмлар ва Чорвоқ пойабзал фабрикасида пойабзал ишлаб чиқариш қувватлари бор.

1320 миллион сўм миқдорида давлат капитал маблағлари ўзлаштирилди. Бу йиллик лимитнинг 20 фоизини ташкил этади. Капитал маблағлар йиллик лимитидан фойдаланиш даражаси ёқилғи-энергетика ва металлургия комплексларида 18 фоизни, машинасозлик комплексида 12 фоизни, химия-ўрмон комплексида — 14 фоизни ва қурилиш комплексида — 17 фоизни ташкил этди.

Корхоналар ва ташкилотлар капитал қурилишга 633 миллион сўм миқдорида ўз маблағларини сарфладилар. Бу йиллик лимитнинг 22 фоизини ташкил этади. Шундай маблағларнинг давлат капитал маблағлари умумий ҳажмидаги улуши 1989 йил биринчи кварталидаги 24 фоиз ўрнига 48 фоизни ташкил этди.

Ишлаб турган корхоналарни техника билан қайта қуроллантириш ва реконструкциялашга 222 миллион сўмлик давлат капитал маблағи сарфланди. Бу ўтган йилнинг биринчи кварталидагига қараганда 11 фоиз камдир. Корхоналар ва ташкилотларнинг маблағлари ана шу мақсадларга ажратилган давлат капитал ажратмалари умумий ҳажмининг 57 фоизини ташкил этди.

Республика қурилиш-монтаж ташкилотлари бажарган пудрат ишлари ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан камайди.

Давлат буюртмаси асосида ишлаб чиқариш қувватлари вужудга келтирилаётган қурилишларда амалга оширилган пудрат ишлари ҳажми бўйича белгиланган топшириқ 97 фоиз бажарилди. Буюртмачилар қабул қилиб олган тайёр қурилиш маҳсулоти ҳажми эса йиллик планга нисбатан 11 фоизни ташкил этди.

Темир йўл ва автомобиль транспортида юк жўнатиш топшириғи 102 фоиз, авиация транспортида эса 105 фоиз бажарилди.

Корхоналар шох йўлларига юк ортиш ва юк тушириш учун келаётган вагонларни кўп вақт ушлаб туриш давом этмоқда. Шу йил январь — март ойларида республика бўйича 5,7 мингта вагон ана шундай тарзда бўш турди.

Умумфойдаланишидаги барча транспорт турларида пассажир обороти 3,5 фоиз кўпайди ва 7,8 миллиард пассажир-километрни ташкил этди.

1990 йил биринчи кварталида шартномаларга мувофиқ товар етказиб бериш (экспорт учун) 334,4 миллион сўм миқдорида белгиланган эди, амалда эса ички бозор нархларида 346,5 миллион сўмлик, шунингдек валюта бўйича 1,5 миллион сўмлик ҳажмда буюмлар етказиб берилди.

Ташқи савдо ташкилотлари маҳсулот келтириш ва маҳсулот юбориш ишларини амалга оширишни давом эттирмоқдалар.

Биринчи кварталда республиканинг социал-иқтисодий ривожланиши якунлари ишлаб чиқариш структураси ижтимоий йўналишини қайта қуриш, ресурсларнинг барча турларидан самарали фойдаланиш, иқтисодий ислоҳотни жадаллаштириш, халқ хўжалигини бошқаришда туб ўзгаришларга эришиш йўлини зўр қатъият билан амалга ошириш зарурлигини кўрсатмоқда.

• Табиий офат ва матонат •

Бўстонлиқ ноҳиясида юз берган табиий офат ва унинг оқибатларини тугатиш борасида олиб борилаётган ишлар ҳақида рўзномамизда батафсил маълумотлар бериб турилибди. Сув тошқини ва тоғдан сел тушиши чоғида кўпчилик ёрдамга келганлар орасида граждан мудофааси ходимларини ҳам кўриш мумкин эди. Бугунги кунда бўстонлиқликлар улар кўмагини миннатдорлик билан эсламоқдалар. Вилоят граждан мудофааси штаби бошлиғи Рустам Ўрмонович АҲМЕДОВ бу ҳақда мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

ВАҚТИДА ЁРДАМГА КЕЛИШДИ

— Йигирманчидан йигирма биринчи апрелга ўтар кечаси кучли ёмғир туфайли Чирчиқ дарёси водийсидаги барча сойлар ва ирмоқлардаги сувлар тошиб оқа бошлади. Айниқса, Чирчиқнинг чап соҳили воҳасидаги Олтинсой, Ўнконтойсой, Улкунатчисой, Ашисой каби сойларда оқим ҳаддан зиёд кучайди. Сойлар водийга оқиб кирадиган жойда улар тоғ ён бағридан йўнилган ҳамда Ғазалкент — Фрунзе номли колхоз — «Қизил ту» — «Ленинград» колхози — Абай номли колхоз автомобиль йўлидан 5—10 метр баланд ўтувчи бир каналга туташтирилган.

Сув тошиб оқа бошлагач, бундай кучли оқимга мослашмаган ўтказиш иншоотлари, кўприклар, қувурлар, нишаблар қум, лой, чиқиндилар билан тўлди. Бунинг натижасида канал тўлиб тошди, 2000 метрдан зиёд масофада, ўртача 50—100 метр оралаб қирғоқларни ювиб кетди. Лойқа сув оқимлари ўт-ўлан, қум, майда шағал, тош ва айрим харсанглар билан аралаш ҳолда автомобиль йўли бўйлаб ҳаракатлана бошлади ва шу ён-атрофдаги хонадонларни, томорқаларни ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиралаётган кўплаб ерларни 10 сантиметрдан 50 сантиметргача (ўртача 20—30 сантиметр) сув қоплади. Тошқин сув «Қизил ту» ва Кўшкўрғон аҳоли пунктларини, «Ленинград» ва Фрунзе номли колхозлар қишлоқлари ва қўрғонларини босиб қолди.

Шу воқеалар арафасида вилоят граждан мудофааси вилоятнинг барча ноҳияларига довул ҳақида огоҳлантириш жўнатди. Кечки пайт эса, сел ва сув тошқинлари бошлангани ҳақида хабар олиниши билан Бўстонлиқ ноҳиясига вилоят ижроия комитети раиси — вилоят граждан мудофааси бошлиғи ўртоқ С. Д. Сайдалиев ва мен етиб келдик.

Вилоят граждан мудофааси хизматларининг барча раҳбарлари тўпландилар. Хусусан, ирригация хизмати бошлиғи М. Т. Турсунов, граждан мудофааси автотранспорт хизмати бошлиғи ўринбосари С. Н. Раҳматуллаевлар биринчилар қаторида етиб келишди.

Зудлик билан табиий офат кўламлари аниқланди ва «Ленинград», Фрунзе номли, «Қизил ту» колхозларидаги бир қатор аҳоли пунктлари аҳолисини кўчиришга қарор қилинди. Вилоят ва жумҳуриятнинг оператив штаблари тузилди.

Вазият тақозосига кўра ноҳияга вилоят граждан мудофааси офицерлари ҳам етиб келишди.

Сув босган уйлардаги одамларни қон-қариндошларининикига кўчириш ёки автобусларга чиқаришга қарор қилинди. Бу аҳоли пунктларига В. В. Саприкин, Р. М. Ардаширов, С. М. Мирзакаримов каби штаб офицерлари йўл олишди. Сув остида қолган аҳоли пунктлари жамоатчилик тартиби муҳофазаси хизмати ҳимояси остига олинди.

Табиий офат юз берган жойларга зудлик билан одамлар ва мол-мулкни кўчириш учун техника ва автотранспорт, «тез ёрдам» тиббий хизмати бригадалари жамланди. Табиий офатдан зарар кўрган аҳоли пунктларидаги ўн мингга яқин киши яқин орадаги дам олиш уйларига ва пионер лагерларига кўчирилдилар. Дарҳол уларни овқат билан таъминлаш, тиббий хизмат кўрсатиш, жойлаштириш чора-тадбирлари кўрилди.

Шошилинч равишда қутқарув ва кечиктириб бўлмас қайта тиклаш ишларини амалга оширишга киришилди. Автомобиль йўллари, Сув хўжалиги, Қурилиш вазирликларининг ҳарбийлашмаган граждан мудофааси қўшилмалари бўлинмалари йўлларни тозалаб, электр узатиш ва алоқа тармоқларини тикламоқдалар. Сел йўлини тўсувчи каналлар қурилмоқда.

Вазият жиддий, аммо у партия ва совет органлари томонидан тўлиқ назорат қилиб турилибди. Ҳеч қаерда аҳоли орасида саросимага тушиш ҳоллари кузатилмади. Ноҳия аҳли табиий офат оқибатларининг тез орада муваффақиятли бартараф этилишига тўлиқ ишонч билан яшамоқда.

● Улуғ Ватан уруши ногиронларига хизмат қилишга ихтисослашган Тошкент шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш бош бошқармаси госпиталида беморлар учун барча шароитлар муҳайё қилинган. Ҳар ойда бу ерда юзлаб ветеранлар даволанади. Суратда: уруш қатнашчилари (чапдан ўнгга) Н. Холиқназаров, Н. Василенко, Ҳ. Икромовлар фронт хотираларидан сўзлашмоқда.

А. ГОРОКРИК сурати. (ЎзТАГ).

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА

КАСБ ҲАҚИДА МУНОЗАРА

ХАЛҚИМИЗ инсон саломатлигини ҳар қандай шон-шуҳрат ва мол-дунёдан устун қўяди. Шу боисдан ҳам шифокорларимиз яхши мутахассисгина эмас, балки халқимизнинг энг яхши фазилатларини ўзларида мужассамлаштирган инсон ҳам бўлишлари лозим. Яқинда Тошкент давлат медицина институтида ўтказилган баҳс-мунозарада ана шу фикрга алоҳида урғу берилди.

Уни уюштиришда институт ўқитувчиларидан М. Сафаров, М. Лутфуллаева, К. Саидова, талабалардан Ф. Раҳимқулов, кутубхоначи С. Фролова, IV курс талабаси Х. Асомиддинова фаоллик кўрсатишди. Тайёрлов бўлими тингловчилари ва пойтахтимизнинг кутубхоначилари қатнашган бу қизиқарли тадбирда «Ҳаётда ўз ўрнини топа билиш» ва «Нима учун шифокорлик касбини танладингиз?» мавзуларида фикр алмашинди. Даволовчи врачлардан Р. Бекпўлатов, Д. Нажмиддинова, А. Аҳмаджоновалар талабаларни қизиқтираётган саволларга жавоб бердилар, ўзларининг ҳаётий тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Кечага шўх куй-қўшиқ ва рақслар алоҳида файз киритди. Мунозарада фаол қатнашган ёшларга кутубхона ходимлари эсдалик совғалари топширишди.

М. НУРМАТОВА.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

1 МАЙНИ БУТУН ДУНЁ НИШОНЛАДИ

● ЧЕТ ЭЛ оммавий ахборот воситаларининг хабар қилишича, 1 Май байрамини бутун дунё нишонлади. Жуда кўп мамлакатларда байрам митинглари, мажлислари ва намойишлари ўтказилди. Жаҳоннинг Гавана, София, Коломбо, Пекин, Ханой, Вьентьян, Деҳли, Бангкок, Токио, Афина, Женева, Работ, Каракас, Монтевидео, Дакар, Братислава, Берлин, Белград, Варшава, Осло, Мадрид, Рим, Лусака, Луанда, Куала-Лумпур, Истамбул, Теҳрон ва бошқа шаҳарларида умумхалқ тантаналари бўлиб ўтди.

Жанубий Африка Республикаси маъмурияти биринчи марта африкалик ишчиларга 1 Май байрамини нишонлашга ижозат бердилар. Бутун мамлакат бўйлаб шу куни қирмиз ранг байроқлар остида меҳнаткаш аҳоли кўчалар бўйлаб ўтдилар.

ТИРАНАГА БЎЛАЖАК САФАР

● БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Х. Перес де Куэльяр шу кунларда Европанинг қатор мамлакатлари бўйлаб сафар қилиб юрибди. У 11 май куни Австрияга ташриф буюради. Х. П. де Куэльяр шундан кейин Албания пойтахти — Тиранага сафар қилиш ниятида эканлигини айтди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби шу маҳалгача Албанияда бўлган эмас эди. Жаҳон ахборот агентликлари бу сафарни яхшилик нишонаси, деб ёзмоқдалар.

ДИПЛОМАТИК АЛОҚАЛАР ТИКЛАНДИ

● ЖАНУБИЙ Яман Жумҳурияти билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги дипломатик алоқалар тикланди. Давлат департаментида бўлиб ўтган брифингда М. Татуайлер шундай деди. Жанубий Яманнинг баъзи бир халқаро террорчиликка даҳлдор эканлиги тўғрисидаги гап сўзларга қарамай, Америка Қўшма Штатлари бу мамлакат билан дипломатик алоқаларини тиклади. М. Татуайлер фикрича, қанчалик кўп мамлакатлар билан соғлом алоқалар ўрнатилса, шунчалик яхши бўлади. Бу икки мамлакат ўртасидаги дипломатик алоқалар 1969 йил октябрида узилган эди. Ўшанда Яман Халқ Демократик Жумҳурияти АҚШни ўз ички ишларига аралашувда айблаган эди.

НАВБАТДАГИ ТУТҚУН БЎШАТИЛДИ

● ЛИВАНДАН хабар қилишларича, Америка фуқароси 57 яшар Фрэнк Рид тутқунликдан бўшатилди. У 1986 йил 9 сентябрида Байрутдаги аэропорт ҳудудидан ўғирлаб кетилган эди. Сўнгги бир ярим ҳафта давомида бўшатилган тутқунларнинг иккинчиси ана шу Ф. Рид бўлди. Ф. Рид Сурия пойтахти Дамашқ шаҳридан америка ҳарбий самолётида Висбаден (ГФР)га жўнатилди. У ерда унга тиббий ёрдам кўрсатилади, шунингдек, у рафиқаси билан учрашади. Бир кун аввал Сурия телевидениеси орқали сўзга чиқан Ф. Рид озодликка эришганлигидан ниҳоятда мамнун эканлигини айтди. «Мен қолган тутқунларнинг ҳам тез кунлар ичида бўшатилишига ишонаман», — деди Ф. Рид.

2000 ЙИЛГА БОРИБ...

● ВАШИНГТОН, ТАСС. 2000-йилга бориб Ер юзи аҳолиси 6 миллиард 292 миллион нафар кишига етади. 90-йилга қараганда бу рақам 1 миллиард кўп демакдир. Америка тадқиқот ташкилоти «Попьюлейшн референс бюро»нинг бу ерда тарқатган маърузасида юқоридаги рақамлар келтирилди.

Америка демографларининг тахминларига қараганда, Хитой энг кўп аҳоли истиқомат қиладиган мамлакат бўлиб қолади. У 2001-йилга 1 миллиард 280 миллион аҳолиси бор мамлакат сифатида қадам қўяди. Ўша пайтга бориб Ҳиндистонда 1 миллиард 42 миллион киши яшайди. Совет Иттифоқи учинчи ўринга қўйилди. Унинг аҳолиси 312 миллионгача кўпаяди. АҚШда эса 298 миллион одам яшайди.

Б. Н. ЕЛЬЦИН ОПЕРАЦИЯ ҚИЛИНДИ

● БИР НЕЧА жамоат ташкилотлари таклифига биноан Испанияда сафар қилиб юрган СССР халқ депутати Б. Н. Ельцин 30 апрель куни Кордова шаҳридан («Худудсиз Европа» мавзусида очилган анжуманда қатнашгандан сўнг) Барселонага келган эди. Испания матбуотининг хабар қилишича, Барселонага келгач, Б. Н. Ельцин белининг ўнг томонида жуда қаттиқ оғриқ сезади. Тиббий текширув ўтказилгач, унга умуртқа поғонаси суягининг силжиганлиги, шундан сўнг ўтириш асабининг қисилганлиги ҳамда шамоллаганлиги тўғрисида диагноз қўйилади. Шифокорлар Б. Н. Ельцинга операция қилиш тўғрисида маслаҳат берадилар. Хабар қилишларича, операция муваффақиятли ўтган.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ЎЗТАГ ҲУЗУРИДАГИ МАХСУС МАТБУОТ ГУРУҲИ ХАБАР ҚИЛАДИ:

ТАРТИБСИЗЛИКЛАР ОРТИДА КИМ БОР?

Ҳамма воқеа Андижондаги «Спартак» стадионидан бошланди. У ерда 2 май куни Тошкентнинг «Пахтакор» футбол командаси маҳаллий «Спартак» командаси билан учрашиши керак эди. Хўжалик ҳисобидаги «Спартак» футбол клуби маъмурияти вилоят спорт комитети ва вилоят касаба союз уюшмаси, вилоят партия ва совет идораларига маълум қилмай, Тошкентнинг «Пахтакор» клуби маъмурияти билан футбол бўйича ўртоқлик ўйинини ўтказиш тўғрисида келишиб олишган. Ўйин оралиғидаги танаффусда стадионда пул-буюм лотореяси ўйналиши керак эди.

Бироқ «Пахтакор» командаси учрашувга келмади — унинг асосий аъзоларидан бўлган беш ўйинчи лат еганлиги маълум бўлди. Шунга қарамай, «Спартак» футбол клуби маъмурияти учрашув барбод бўлишини била туриб, ҳатто ўйин куни ҳам ишқибозларга билет сотаверди. Кўп ишқибозлар билетларни чайқовчиларнинг қўлларидан олишган эди.

Учрашув бўлмаслигини билиб ғазабланган ишқибозлар «Спартак» клуби маъмурияти буни тушунтириб беришларини талаб қилди. Клуб президенти Шокиржон Исоқов «Пахтакор» нима сабабдан ўйинга келмаганлигини тушунтиришга уринди. Бироқ стадиондаги аҳвол фавқулодда қалтис бўлиб, ишқибозларнинг асаби таранглашганди. Улар безори унсурларнинг гиж-гижлашлари билан стадионда ур-йиқит қилдилар.

Бошқариб бўлмайдиган ҳолатдаги оломон стадиондаги айрим биноларни, «Спартак» клуби президентининг автомашинасини, шунингдек пул-буюм лотереяси ўйини учун аталган машинани, милициянинг бир мотоцикли ва иккита автомашинасини ёқиб юборди. Бу бебошлик стадиондан шаҳар кўчаларига ўтди. Ҳаддидан ошган, асосан ёшлардан иборат оломон вилоят партия комитети биносини қуршаб олди, сўнг Навоий кўчаси бўйлаб ўз йўлида учраган барча нарсаларни пайҳон қилиб, темир йўл вокзали томон юрди.

Дастлабки маълумотларга қараганда, ана шу қутуриш натижасида 32 та уй, 20 та газета дўкони, 13 та магазин ёқиб юборилди, айни вақтда 3 та магазин талон-тарож қилинганлиги маълум бўлди. Маъмурий биноларнинг кўпи, шикастланди. Хусусий устахоналар, автобус бекатлари бузиб ташланди, йигирмата автомобиль ёқиб юборилди.

Фарғона ва Намангандан ёрдам олган Андижон ички ишлар органларининг кучи билан бебошликни тўхтатиб қолишга муваффақ бўлинди. Вилоят прокуратураси оммавий тартибсизликларни келтириб чиқариш фактлари юзасидан бир қанча жиноий иш қўзғади.

Айбдорлар жазоланишига шубҳа йўқ. Лекин, ҳамма ҳам қилмишига яраша жазоланадими, тартибсизликларнинг ҳақиқий айбдорлари, уларнинг ҳақиқий ташкилотчилари ва гиж-гижловчилар — ҳокимият сари интилаётган қора кучларнинг вакиллари яна панада қолмасмикан?— деган саволлар ўртага ташланмоқда.

Уларни аниқлаш, ҳақиқий башараларини халққа кўрсатиш—фақат ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг иши эмас, бу ишни бутун жамият, бутун халқ манфаатларини кўзлаб амалга ошириш зарур. Чунки ур-йиқит қилиш ва ўт қўйиб юбориш учун кўчаларга чиққан ёшларни кимдир шу йўлга бошлаган. Андижонда футбол ўйини барбод бўлганлиги сабабли юзага келган бу воқеа оммавий безорилик тусига кирганлиги, аниқ бир мақсадга йўналтирилганлиги мутлақо тасодифий эмас. Бу воқеа республика Олий Совети қабул қилган «Жамоат тартиби ва гражданларнинг хавфсизлигига қарши қаратилган ҳатти-ҳаракатлар учун масъулиятни кучайтириш тўғрисида»ги фармони қоидаларини тўғридан-тўғри бузишдир.

СУД ЖАЗО БЕЛГИЛАДИ

Улан-Удэ шаҳрида жойлашган ҳарбий қурилиш қисмида бетон қориш машинасида ишлаш чоғида юз берган бахтсиз ҳодиса натижасида ҳалок бўлган Ҳусниддин Маҳмудовни дафн этиш пайтида 26 апрель куни эрта тонгда «Бирлик» норасмий ташкилоти фаоллари гуруҳи рухсат олинмаган намойиш ташкил этганлиги илгари хабар қилинган эди.

Жамоат тартибини бузиш ташкилотчилари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг республикада амал қилаётган фармонига мувофиқ суд жавобгарлигига тортилди.

Тошкент шаҳар Фрунзе район халқ судьяси Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ички ишлар бошқармасидан Абдураҳим Қаюмович Пўлатов хусусида келган ишни 27 апрель куни кўриб чиқди. А. Қ. Пўлатов 1945 йилда туғилган, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси кибернетика институти лабораториясининг мудиридир.

Шу куни 1954 йилда туғилган, партиясиз, махсус ҳуқуқий маслаҳат идорасининг мудири Миролим Обидович Одилов томонидан қонунни бузиш содир этилгани ҳақида Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасидан келган иш ҳам шу ерда кўриб чиқилди.

Халқ судьяси қонунбузарларнинг тушунтиришларини эшитиб, тақдим этилган материалларни текшириб, шунингдек гувоҳларнинг гапларини тинглаб, шуни аниқладики, А. Қ. Пўлатов билан М. Одилов 26 апрель куни дафн маросимида иштирок этиб ва тобут кўтариб бораётганларнинг олдида бориб, маросим қатнашчиларини қабристонга эмас, шаҳар марказига бошлаганлар. Милициянинг бу юришни тўхтатиш тўғрисидаги талабига жавобан одамларнинг бир қисми А. Қ. Пўлатов билан М. Одиловнинг даъватига мувофиқ кўчанинг ўртасига намойишкорона ўтириб олган, транспорт ҳаракатига тўсқинлик қилган ва гражданларнинг ҳаёти ҳамда саломатлиги учун хавфли вазиятни вужудга келтирган. Пўлатов юриш қатнашчиларига қарата сўзлаган нутқида партия ходимларини, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ходимларини ҳақорат қилган.

Халқ судьяси Ўзбекистон ССРнинг маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги кодексига амал қилиб, граждан Абдураҳим Қаюмович Пўлатовга 1000 (минг) сўм жарима солишга қарор чиқарди.

Судья М. О. Одиловга нисбатан у содир этган ҳатти-ҳаракатнинг характерини, қонунбузарнинг шахсиятини, у илгари маъмурий жавобгарликка тортилмаганлигини эътиборга олиб, 200 (икки юз) сўм жарима солиш билан чекланиш мумкин, деб ҳисоблади.

Бу қарорлар хусусида ўн кун мобайнида шикоят қилиш мумкин.

Шуни ҳам маълум қиламизки, ЎзТАГ ҳузуридаги махсус матбуот гуруҳининг олдинги ахбороти матбуотда эълон қилинганидан кейин Тошкентда ва республиканинг бошқа шаҳарларида яшовчи бир неча кишилар қўнғироқ қилиб, «Бирлик» фаолларининг иғвогарлик ҳаракатларидан ғазабланаётганликларини айтдилар. Бу иғвогарлик ҳаракати катта ҳайитнинг биринчи кунида содир бўлганлиги айниқса одамларнинг ғазабини қўзғатди.

● ТОШКЕНТ ҲАЙВОНОТ БОҒИДА ●

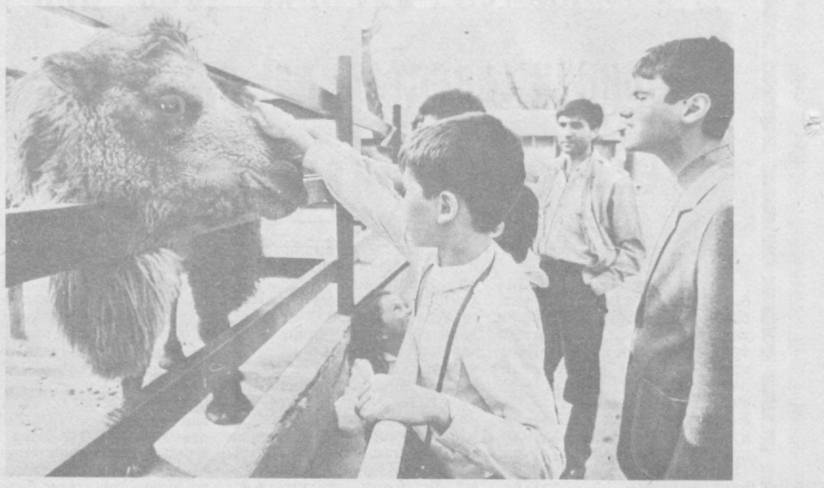

● Байрам кунлари Тошкент ҳайвонот боғи қувноқ ўғил-қизлар билан гавжум бўлди. Бу ерда фарзандларимиз турли ҳайвонларни томоша қилишдан ташқари арғимчоқларда учиш, тамадди қилиш, музқаймоқ ейиш ва мароқли ҳордиқ чиқариш билан машғул бўлдилар...

Суратларда: гўзал фламинголар; туя олдидан доим болалар arимайди;.

Суратkaш А. ЗУФАРОВ.

Муҳокама учун мавзу

НЕГА БИР-БИРИМИЗНИ АЛДАЙМИЗ?

Мен яқин танишим бўлган Мутал акани ҳеч қачон бундай ҳолатда учратмаган эдим. Илгарилари хушчақчақ ва одамохун бўлган бу киши ниҳоятда ҳоргин кўринар, ҳатто саломимга ҳам зўрға алик олди.

— Тоблари қочиб қолдимикан? — хаёлимдан ўтказдим. Мутал ака кўнглимдагини сезди чамаси ўзининг бу ҳолатидан уялгандек кулимсираб:

— Кечирасиз ука, — дея узр сўрагандек бўлди.

— Тинчликми?

— Ҳа, тинчлик, — Мутал аканинг бироз чеҳраси ёришди. — Соғлиғим ҳам жойида, уйдагилар ҳам соғ-саломат. Сиз ҳам сездингиз чамаси кайфиятим йўқлигини. Кейинги пайтларда бир нарсага ҳайронман. Қачонгача бир-биримизни алдаймиз?

Унинг дабдурустдан айтган бу гапига аввалига тушунмадим. Лекин бу кишининг ҳозирги ҳолатини ҳис қилиб турардим. Уни бир нарса ёмон қийнарди. Бироздан сўнг Мутал ака очиғига кўчди.

— Ўзингиз биласиз, муаллимман. Келин ойингиз ҳам шу касбдалар. Ўтган йили ўғлимиз институтни битирганди. Яқинлар билан фикрлашиб ўғлимизни боши-ни иккита қилиб қўяйлик деган ечимга келдик. Ўзини танлагани бор экан. Шунга оғиз солувдик, қиз томон ҳам йўқ демади. Тўй куни ҳам белгиланди. Сарпони келин ойингиз баҳоли қудрат йиғиб қўйган экан. Чаласини тўлдиришга тушдик. Ишонасизми? Нари борса 100 сўм турадиган этикни 220 сўм, 60 сўмлик оёқ кийимини эса 100 сўмдан, битта кўйлаклик матони эса 180 сўмдан олдик. Бу нима деган гап ахир. Ойлик билан кун кечириб юрганимиз учун тўйга деб 3 минг сўмча йиғиб қўйгандик. Ҳозирги вақтда бу пулга тўй қилиб бўлмас экан. Илгарилари айтишганда ишонқирамагандим. Қарз-ҳавола қилдик. Пул кетса нарига. Лекин бир нарсага тушунолмаяпман. Мени бошимга тушган иш кўпчиликни бошида бор ахир. Кўп болалик оилалар бор, уларнинг ичида қўлидан келадигани ва келмайдигани бор. Айрим камчиқим оилалар эзилмайдими орзу-ҳавасни бошқалардек ўрнига қўёлмай.

Бунинг устига ўртага пул аралашгани учун кишилар ўртасидан оқибат кўтарилди. Мен яна бир нарсага ҳайронман. Ахир 200 йил яшамаймиз-ку! Наҳотки баъзи бирни-иккига пулловчилар ўз ҳаётларини эзгу ишларга эмас, алдам-қалдамга сарфлайдилар. Тўғри яшаш керак. Лекин бировларнинг ҳисобига кун кўриш азалдан одоб даражасига кирмайди-ку. Қани илгариги ўзбекона файз, бир-бирига оқибат, тўғрилик. Илгариги пайтларда латта-путта биринчи даражали ҳисобланмас эди. Кишилар бир-бирларига ишонишар эди. Эндичи?

Мутал аканинг гапларини эшитиб ҳеч нима дея олмай қолдим. Чунки у ҳақиқатни гапирарди.

Шу пайт бир воқеа кўз олдимга келди. Шошилинч бир иш чиқиб таксида кетаётувдим. Йўлда ҳайдовчи узр сўраб бекатда машинасини тўхтатди-да, сигарета олишга кетди. Рулга ўтираркан, сўкина кетди: 50 тийинлик сигаретани 1 сўмдан пуллашаяпти, ноинсофлар... Етиб келгач унинг ўзи ҳам мендан 1 сўмга яқин уриб қолди. Мен атайлаб унга ҳозиргина ўзининг сигаретфурушларнинг қилиғидан нолиганини эслатдим. У эса менга:

— Нима қилай ака, ҳозир ҳамма шундай қиляпти-ку. Мен ҳам шуларнинг биттасиман-да. Акс ҳолда бола-чақа боқиб бўладими? — дея жавоб берди. Қизиқ бир ҳолат. Сигаретфуруш ҳайдовчини алдади, у эса мени. Мен эса кимнидир алдашим керакми?

Йўқ... бунда кишилар ўртасида ишонч қоладими? Мен охирги пайтларда кишилар ўртасидан меҳр-оқибат кўтарилиб кетганини шундан қидира бошладим. Ҳозир кишилар билан суҳбатлашсангиз одамлар бировнинг ҳақидан қўрқмайдиган бўлиб кетишгани ҳақида куюниб сўзлашади. Наҳотки бу ҳолнинг олдини олиш учун бирон чора бўлмаса?

Яна бир мисол. Қўшнимнинг қизи ўзи ишлаётган корхонада кийимлик мато сотишгани ва уни 200 сўмга олганини гапириб қолди. Мен ҳайрон бўлиб сўрадим:

— Арзимаган шу мато 200 сўм турадими?

— Ҳа, қўлда шунақа, — тушунтирди қўшнимнинг қизи. — Шунчага олганимга ҳам суюндим. Баъзилар 230 сўмдан сотишяпти.

— Магазинда қанча туради? — дея қизиқдим.

— Нари борса 80—90 сўм турса керак. Ҳеч ким билмайди, неча пул туришини.

Мен масаланинг бошқа томонига ҳайрон эдим. Мана шу қиз бир ой мобайнида 120—130 сўм маош олади. 90 сўмлик кўйлакни 200 сўмга олса. Қани бу ерда инсоф? Демак, у бир ой мобайнида кимларгадир текинга ишлаб бериши керак эканда? Ушбу мақолани ўқиётиб «инсоф осмонда ёки бу дунёда тўғрилик қолибдими?» дегувчилар ҳам топилиб қолар. Шу ўринда мен бир нарсани таъкидлаб ўтмоқчи эдим. Кейинги пайтларда турли корхоналарга, жамоат жойларига, ҳатто олий ўқув юртларига чайқовчилар жуда серқатнов бўлиб қолишди. Улар бу ерларга келиб бирни иккига пуллашлари оддий бир ҳол бўлиб қолди. Нега энди жойлардаги партия ташкилотлари, касаба уюшмаси ҳамда комсомол фаоллари томошабиндек бу ишга лоқайд қараб туришлари керак? Улар кескин чоралар кўриб бу ҳолни олдини олишлари шарт. Умуман чайқовчиларга турли корхоналар ҳамда жамоат жойларининг эшиклари беркитилса айни муддао бўларди.

Савдо ташкилотларида совет савдоси қоидалари қўпол равишда бузилаётгани ҳам ачинарли ҳол. Нега пештахталарда кундузи чироқ ёқиб ҳам қидирсак топилмайдиган буюмлар чайқовчилар қўлига тушиб қоляпти? Бу борада ҳам шу ишга мутасадди идоралар ўз фаолиятларини кучайтиришлари керак.

Келинг, бирни иккига пуллаётган чайқовчини кўпчилик бўлиб тартибга чақирайлик. Қаерда бўлмасин, бир-биримизни алдашга чек қўяйлик.

Неъмат РАФИҚОВ,
журналист.

КЎКЛАМНИНГ БИР ЛАҲЗАСИ

Боғу баҳор аро не тонг бўлмаса гар қароримиз,
Ким сари куйингиз эрур боғимиз-у баҳоримиз.
Сарв ила лолага назар айламасак ажаб эмас,
Ким юзу қаддингиз дурур сарв ила лолазоримиз.
ОГАҲИЙ.

Ўлкамизда кезаётган баҳор шабадаси қалбларни қиш сукунатидан халос этди. Она ер бағридан бош кўтарган чучмома ўз жамоли билан чор атрофни безатди. Кўклам нафасининг илиқ ҳароратидан баҳраманд дарахтлар яшиллик ҳисобига бурканди. Шохдан-шохга сакраб сайраётган қушлар ўзларининг майин ва дилни сеҳрловчи қўшиқлари билан нафис гулга муҳаббат изҳор этадилар. Айниқса қиру адирлар қўйнига бахмалдек тўшалган майсазорларга қараб кўз қамашади. Зум ўтмай тиниқ шалолани эслатувчи осмон бағрини қамраб олган булутлардан чанг-тўзон кўтарилиб яшин чақнайди-ю, ёмғир савалаб кетади. Бундан деҳқоннинг тинчи йўқолади. Хуллас, шу куни тиним билмай ёққан баҳор ёмғири табиатдаги бори чанг-ғуборни ювиб кетади.

Эртасига баланд қоялар ортидан барвақт мўралаган қуёш борлиққа илиқ нур сочади. Ҳароратли кунларни соғинган қушларнинг чуғур-чуғури, кўкда чарх ураётган оқ кабутар парвози, варрак учираётган болаларнинг шодон қийқириқлари, тўлиб-тошиб, лойқаланиб оқаётган анҳорлар ўлкамизда баҳор кезаётганидан яна жар солади.

А. ОДИЛОВ,
ТошДУ талабаси.

● Бу—қизиқ

ҚИРҚ КИЛОГРАММЛИК БОДРИНГ

● БРАЗИЛИЯНИНГ Парнанда штатида яшовчи фермер Фернандо Рибейро ўз плантациясида етиштирган бодринг ҳаммани ҳайратда қолдирди. Ҳеч вақт унинг вазни қирқ килограмм бўлганлигини эшитганмисиз? Албатта йўқ. Рибейро етиштирган бодрингни тарозига қўйишганда роппа-роса қирқ килограмм тош босди. Бу ғайритабиий нусханинг бўйи эса 1 метр 17 сантиметр. Бодрингнинг ўсишини кузатган мутахассисларнинг фикрича, бу жараённи илмий жиҳатдан асослаб бўлмайди.

ЦЕЗАРЬ НЕРОНГА ҚАРШИ

● ДОМЕНИКО Карреньос Суринамдаги Парамарибо шаҳри циркида ёввойи ҳайвонларни ўргатувчи бўлиб ишлайди. Унинг эркак Цезарь, Нерон ва урғочи Клеопатра деган шерлари бор.

Яқинда навбатдаги ўйин репетиция қилинаётган вақтда Карреньос Клеопатра билан машқ қилишга киришганда Нерон ҳайвон ўргатувчининг орқасидан ташланмоқчи бўлди. Инсонни Цезарь қутқарди. У хавфни дарҳол сезди ва маккор шеригининг ҳужумини қайтаришга улгурди.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ҲАМЗА ТЕАТРИ БИНОСИДА
Ж. ШАНИН НОМИДАГИ ЧИМКЕНТ ОБЛАСТИ ҚОЗОҚ ДРАМА ТЕАТРИНИНГ

ГАСТРОЛ РЕПЕРТУАРИ

Г. Мусрепов,
4 май — АКАН СЕРИ — АҚТУҚТИ
(2 пардали фожиа)

Б. Мухаев,
5, 11 Май — СЕРГЕДДЕНГ БЎЛГАН СЕРИЛАР
(2 пардали комедия)

К. Жетписбаев,
6, 13 Май — ТУЙДАН КЕЙИН
(2 пардали драма)

Ҳ. Муҳамаджонов,
7 Май — БИЗ ФАРИШТА ЭМАСМИЗМИ?

Н. Гоголь,
8 Май — УЙЛАНИШ
(2 пардали комедия).

С. Адамбеков,
9, 12 Май — ЖЕСИНЛАР
(2 пардали драма).

10, 14 Май — ТОМОША
(кулги кечаси).

СПЕКТАКЛЛАР СОАТ 19.30 ДА БОШЛАНАДИ.
Касса соат 11 дан очиқ.
Мурожаат учун телефон: 44-24-47.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
7, 8 МАЙ СОАТ 16 ВА 19.30 да

ХАЙРИЯ КЕЧАСИ

ХУШОВОЗ ХОНАНДА
НУРИДДИН ҲАЙДАРОВ
ИЖРОСИДА

ЯНГИ КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ

КОНЦЕРТДАН ТУШГАН ҲАММА МАБЛАҒ ҚУРИЛАЁТГАН ЯНГИ МАЧИТГА ЎТКАЗИЛАДИ.
Касса соат 11.00 дан 19.00 гача ишлайди.
Телефон — 45-93-63.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ САРОЙИДА
5, 6, 7, 8, 9 май соат 16.00 ва 19.30 да

«ДЎСТЛАР ДАВРАСИГА МАРҲАМАТ»

ҚАТНАШАДИЛАР:
Чимкентлик хушовоз хонанда
Рустам ҒОИПОВ
Ўзбекистон ССР халқ артисти
Малика АҲМЕДОВА
«қизиқчи-89» конкурсининг ғолиби
Мирза ХОЛМЕДОВ
ва
Гавҳар Аминова, Бахтиёр Қосимов, Ғайбулла Нурхўжаев, Ўктам Мўминов иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ ПРОГРАММАСИ

Программани — Раҳматулла МИРЗАЕВ олиб боради.
Саҳналаштирувчи режиссёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР давлат мукофотининг совриндори Абдурашид РАҲИМОВ.
Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.
Телефон 45-93-63.
Билетлар Спорт саройи ва СССР Халқлари дўстлиги саройи кассаларида сотилмоқда.

«УЗСТРОЙРЕММЕБЕЛЬБИТ» ЖУМҲУРИЯТ ҚУРИЛИШ-ТУЗАТИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ
бош инженер, бош инженер ёрдамчиси иқтисод бўйича бош директор муовини лавозимига
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Ҳужжатлар 1990 йил 10 майгача қабул қилинади.
Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Тимирязев кўчаси, 48-уй.
Телефонлар: 34-22-75, 35-14-10

Маҳаллий саноат, коммунал ва маиший хизмат корхоналарининг касаба уюшмаси Тошкент вилояти қўмитаси қўмита раиси А. Носировга отаси

Носир БОБОЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

МАШҚ ВА СИНОВ

● РЕСПУБЛИКАМИЗНИНГ тўрт вакили оғир атлетика бўйича СССР ёшлар терма командаси сафида Варнада ўтказилган икки ҳафталик ўқув машғулотларида иштирок этишди. Илгиз Камолов, Игорь Халилов, Дмитрий Фролов ва Роман Тимофеевлар бўлажак мусобақаларга шу ерда тараддуд кўрдилар. Машғулотлар тугагач, «Варна-90» соврини учун катталар ўртасида халқаро турнир бўлиб ўтди. Бунда 12 мамлакат полвонлари иштирок этдилар. Ёшларимизга ҳам маҳоратларини синаб кўришга рухсат берилди. Ана шу йирик мусобақада ёш спортчиларимиз эришган натижалар анча қувонарлидир. 60 килограммгача вазнда супачага чиққан И. Камолов икки курашда 245 килограммлик натижа билан учинчи совринли ўринни эгаллади. И. Халилов ва Д. Фроловлар 90 ва 110 килограммлилар вазнида кучли олтиликка киришди. Р. Тимофеев эса 100 килограммгача вазнлилар баҳсида қатнашиб, еттинчи ўринни олди.

ЖИЗЗАХЛИКЛАР ПЕШҚАДАМ

● МАМЛАКАТ чемпионати иккинчи лигасида қатнашаётган шарқий зонада собиқ пахтакорчи Сергей Доценко устозлик қилаётган Жиззахнинг «Суғдиёна» командаси пешқадамлик қилмоқда. Бу клуб бешинчи турда ўз майдонида «Звезда» коллективини 1:0 ҳисобида енгди ва 5 турдан сўнг 8 очко билан биринчи ўринда бормоқда. Республикамиз вакиллари 5 тур ўйинларида қуйидаги натижаларга эришдилар: «Сурхон» — «Зарафшон» — 0:0, «Нефтянник» — «Шахтёр» — 1:1, «Автомобилист»— «Қайсар» — 1:0, «Олға» — «Навбаҳор» — 0:1.

Шарқий зонада беш турдан сўнг командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
«Суғдиёна»	5	4—0	8
«Мелиоратор»	5	10—5	7
«Олға»	5	9—5	7
«Химик»	5	8—4	7
«Вахш»	5	5—2	7
«Нефтянник»	5	8—2	7
«Навбаҳор»	4	4—1	6
«Спартак»	4	5—5	5
«Трактор»	5	3—3	5
«Автомобилист»	5	3—4	5
«Шахтёр»	5	3—4	5
«Океан»	3	4—2	4
«Звезда»	5	4—6	4
«Сурхон»	5	2—4	4
«Целинник»	5	1—3	4
«Зарафшон»	5	3—5	4
«Амур»	3	2—2	3
«Иртиш»	5	6—10	3
«Экибастузец»	5	5—9	3
«Копетдоғ»	5—2—6		2
«Динамо»	5	3—9	2
«Қайсар»	5	0—3	2

СПОРТ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916; 325748; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; БЎЛИМЛАР: идеология — 325778; агросаноат — 325647; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий советлар ҳаёти — 325733; социал масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик — 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи совет қабулхонаси — 334048, 325354; эълонлар бўлими — 325727.

Р. — 04237. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Д. — 1785. Индекс: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12